

Protokoll fört vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde måndagen den 12 april 2021

Tid:

kl. 16:00-19:20

Lokal:

Rådssalen

Närvarande:

Se bilaga

§§1-24

Justerat den 19 april 2021

Anslaget den 20 april 2021

Cecilia Brinck

Jan Valeskog

Ann-Katrin Åslund

Hans Altsjö
Sekreterare

**§ 1
Justering**

Jan Valeskog (S) och 2:e vice ordföranden Ann-Katrin Åslund (L) justerar dagens protokoll tillsammans med ordföranden Cecilia Brinck (M). Justering sker den 19 april 2021.

§ 2

Interpellation av Jan Valeskog (S) till finansborgarrådet Anna König Jerlmyr (M) om löftet att utreda och genomföra en nedgrävning av Centralbron

KS 2020/124

Beslut

Interpellationen är besvarad.

Interpellationen

Jan Valeskog (S) har ställt en interpellation om löftet att utreda och genomföra en nedgrävning av Centralbron. Kommunfullmäktige beslutade den 17 februari 2020 att interpellationen fick ställas.

Borgarrådet König Jerlmyr (M) besvarar interpellationen.

I debatten yttrar sig borgarråden Valeskog och König Jerlmyr samt Peter Wallmark.

**§ 3
Bordläggning av interpellation**

Kommunfullmäktige bordlägger interpellationen som redovisas i punkt 3 i kungörelsen.

§ 4

Interpellation av Maria-Elsa Salvo (S) till miljö- och klimatborgarrådet Katarina Luhr (MP) om voluntary local review

KS 2020/614

Beslut

Interpellationen är besvarad.

Interpellationen

Maria-Elsa Salvo (S) har ställt en interpellation om voluntary local review. Kommunfullmäktige beslutade den 4 maj 2020 att interpellationen fick ställas.

Borgarrådet Luhr (MP) besvarar interpellationen.

I debatten yttrar sig Maria-Elsa Salvo och borgarrådet Luhr.

§ 5

**Interpellation av Karin Lekberg (S) till skolborgarrådet
Isabel Smedberg-Palmqvist (L) om resurser till
förskoleklass**

KS 2020/795

Beslut

Interpellationen är besvarad.

Interpellationen

Karin Lekberg (S) har ställt en interpellation om resurser till förskoleklass. Kommunfullmäktige beslutade den 15 juni 2020 att interpellationen fick ställas.

Borgarrådet Smedberg-Palmqvist (L) besvarar interpellationen.

I debatten yttrar sig borgarråden Kasirga och Smedberg-Plamqvist.

§ 6

**Interpellation av Karin Lekberg (S) till skolborgarrådet
Isabel Smedberg-Palmqvist (L) om utveckling av
Hässelby Villastads skola**

KS 2020/872

Beslut

Interpellationen är besvarad.

Interpellationen

Karin Lekberg (S) har ställt en interpellation om utveckling av Hässelby Villastads skola. Kommunfullmäktige beslutade den 31 augusti 2020 att interpellationen fick ställas.

Borgarrådet Smedberg-Palmqvist (L) besvarar interpellationen.

I debatten yttrar sig borgarråden Kasirga och Smedberg-Palmqvist.

**§ 7
Bordläggning av interpellationer**

Kommunfullmäktige bordlägger interpellationerna som redovisas i punkterna 7-25 i kungörelsen.

§ 8 Frågestund

Fråga 1

Borgarrådet Bjuggren (S) ställer en fråga om markanvisningar till allmännyttan.

Borgarrådet König Jerlmyr (M) svarar på frågan.

Fråga 2

Tina Kratz (V) ställer en fråga om resursskolornas finansiering.

Borgarrådet Smedberg-Palmqvist (L) svarar på frågan.

Fråga 3

Peter Wallmark (SD) ställer en fråga om förturer i stadens boenden.

Borgarrådet Jönsson (L) svarar på frågan.

Fråga 4

Madeleine Kaharascho (Fi) ställer en fråga om stadens arbete mot hatbrott och islamofobi.

Borgarrådet König Jerlmyr (M) svarar på frågan.

Fråga 5

Borgarrådet Valeskog (S) ställer en fråga om majoritetens uppfattning om likabehandling av invånare i samband med nyproduktion av bostäder.

Borgarrådet König Jerlmyr (M) svarar på frågan.

Fråga 6

Robert Mjörnberg (V) ställer en fråga om den statliga satsningen på äldreomsorgen och Stockholms användning av pengarna.

Borgarrådet Slottner (KD) svarar på frågan.

Fråga 7

Peter Wallmark (SD) ställer en fråga om boendeparkering.

Borgarrådet Helldén (MP) svarar på frågan.

Fråga 8

Anna Rantala Bonnier (Fi) ställer en fråga om stadens arbete med att möta tjejer med kriminell livsstil.

Borgarrådet Jönsson (L) svarar på frågan.

**§ 9
Anmälningar**

Inga skrivelser finns att anmäla.

**§ 10
Närvaro**

Närvaro antecknas i **bilaga 1**.

**§ 11
Justering**

Jan Valeskog (S) och 2:e vice ordföranden Ann-Katrin Åslund (L) justerar dagens protokoll tillsammans med ordföranden Cecilia Brinck (M). Justering sker den 19 april 2021.

§ 12**Valärenden i kommunfullmäktige 2021**

Valärende i kommunfullmäktige den 12 april 2021

KS 2021/46

Beslut

1. Avsägelse och entlediganden godkänns.
2. Val förrättas för att utse ny person till uppdrag enligt valberedningens och kommunstyrelsens förslag med tilläggsförslag från Torun Boucher (V).
3. Om inte annat framgår inträder den senast valda ersättaren sist till tjänstgöring för sitt parti.
4. Om en ersättare/suppleant utses till ordinarie ledamot, utses en ny ersättare/suppleant.
5. För avsägelse i kommunfullmäktige hemställs om ny sammanräkning hos länsstyrelsen.
6. Vakanser bordläggs.

Ärendet

Valärende i kommunfullmäktige den 12 april 2021 behandlas.

Förslag till beslut

Torun Boucher (V) föreslår kommunfullmäktige besluta att som tillägg till kommunstyrelsens och valberedningens förslag bevilja Clara Lindbloms (V) avsägelse som ledamot i kommunstyrelsen från och med den 30 april 2021.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens och valberedningens förslag med tilläggsförslag från Torun Boucher (V). Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt förslaget.

§ 13
Fastställande av besvarade interpellationer**Beslut**

Interpellationerna punkt 2 och 4-6 i kungörelsen behandlade under interpellationsdebatten anses besvarade.

§ 14 Nya interpellationer

Beslut

1. Interpellationerna får ställas.
2. Interpellationerna bordläggs.

Nya interpellationer

1. Interpellation av Jan Valeskog (S) till stadsbyggnadsborgarrådet Joakim Larsson (M) om Brommaplans nödvändiga upprustning samt om den pågående obstruktionen av ombyggnationen av Brommaplansrondellen. Rotel II
Dnr KS 2021/412
2. Interpellation av Emilia Bjuggren (S) till finansborgarrådet Anna König Jerlmyr (M) om den uteblivna implementeringen av matstrategin. Rotel I
Dnr KS 2021/413
3. Interpellation av Jan Valeskog (S) till finansborgarrådet Anna König Jerlmyr (M) om markanvisningar till det nyligen sålda Svea Fastigheter. Rotel I
Dnr KS 2021/414
4. Interpellation av Jan Valeskog (S) till trafikborgarrådet Daniel Helldén (MP) om stadens agerande för att efterleva, följa upp och utvärdera miljözonen som gäller från januari 2021 för tunga fordon i Stockholms innerstad. Rotel V
Dnr KS 2021/415
5. Interpellation av Jan Valeskog (S) till finansborgarrådet Anna König Jerlmyr (M) om privata aktörers intressen av att ta över Bromma flygplats till låga kostnader. Rotel I
Dnr KS 2021/416
6. Interpellation av Salar Rashid (S) till arbetsmarknadsborgarrådet Karin Ernlund (C) om Samordningsförbundet Stockholms stads utveckling. Rotel VI
Dnr KS 2021/417
7. Interpellation av Emilia Bjuggren (S) till finansborgarrådet Anna König Jerlmyr (M) om sanering av Loudden. Rotel I
Dnr KS 2021/418

§ 15**Taxa för upplåtelse av offentlig plats med polistillstånd**

Revidering inklusive kristaxa med mera
Framställan från trafiknämnden

KS 2021/269

Beslut

1. Taxa för upplåtelse av offentlig plats med polistillstånd enligt bilaga 2 och 3 till utlåtandet, fastställs att gälla från och med den 1 maj 2021.
2. Återbetalning av avgifter för upplåtelse för byggetableringar, i enlighet med kommunfullmäktiges beslut den 11 maj 1998 § 9 (dnr 379/1998), upphävs från och med den 1 maj 2021.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller taxa för upplåtelse av offentlig plats med polistillstånd.

I debatten yttrar sig borgarrådet Helldén, Torun Boucher och Madeleine Kaharascho Fridh.

Förslag till beslut

Borgarrådet Helldén (MP) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Torun Boucher (V) och Madeleine Kaharascho Fridh (Fi) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Vänsterpartiets förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 16
**Revidering av Riktlinjer för handläggning inom
socialtjänstens äldreomsorg**
Hemställan från äldrenämnden
KS 2020/1362

Beslut

Revidering av Riktlinjer för handläggning inom socialtjänstens äldreomsorg, enligt bilaga 2 till utlåtandet, antas.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller revidering av Riktlinjer för handläggning inom socialtjänstens äldreomsorg.

I debatten yttrar sig borgarrådet Slottner, Mirja Räihä, Robert Mjörnberg, Torun Boucher och Björn Ljung.

Förslag till beslut

Borgarrådet Slottner (KD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 17**Stockholms stads trygghetsprogram 2020-2023**

KS 2019/1939

Beslut

1. Stockholms stads trygghetsprogram 2020-2023, bilaga 2 till utlåtandet, godkänns.
2. Stockholms Stadshus AB uppmanas att anta samt att uppmana samtliga bolagsstyrelser inom koncernen att anta Stockholms stads trygghetsprogram 2020-2023, bilaga 2 till utlåtandet.
3. Tidigare beslutat program För ett tryggare och säkrare Stockholm – Stockholms stads trygghets- och säkerhetsprogram 2018-2021 (dnr 171-1309/2017) upphör att gälla.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Socialdemokraterna och Feministiskt initiativ reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Samtliga ledamöter för Vänsterpartiet reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Stockholms stads trygghetsprogram 2020-2023.

I debatten yttrar sig borgarrådet König Jerlmyr, Anna Rantala Bonnier, borgarrådet Kadir Kasirga, Karin Gustafsson, Mariana Moreira Duarte, Madeleine Kaharascho Fridh, borgarrådet Slottner, Martin Westmont och Rashid Mohammed.

Förslag till beslut

Borgarrådet König Jerlmyr (M) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Martin Westmont (SD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Karin Gustafsson (S) och Anna Rantala Bonnier (Fi) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Socialdemokraternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Rashid Mohammed (V) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Vänsterpartiets förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 18**Delegation för beslut med anledning av lagen (2021:4) om särskilda begränsningar för att förhindra spridning av sjukdomen covid-19 (pandemilagen)**

KS 2021/409

Beslut

1. Till kommunstyrelsen delegeras rätten att meddela föreskrifter enligt ~~8 kap 13 § lagen (2021:4)~~* om särskilda begränsningar för att förhindra spridningen av sjukdomen covid-19 i enlighet med stadsledningskontorets tjänsteutlåtande och med iakttagande av de begränsningar som anges där.
2. Kommunfullmäktige uppdrar åt kommunstyrelsen att anmäla beslut fattade med stöd av delegationen till nästkommande ordinarie kommunfullmäktigesammanträde.
3. Paragrafen justeras omedelbart.

*Rättelse av uppenbart skrivfel. Ska stå: "8 kap. 1 § förordning (2021:8)" / 2021-04-13 Hans Altsjö

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller delegation för beslut med anledning av lagen (2021:4) om särskilda begränsningar för att förhindra spridning av sjukdomen covid-19 (pandemilagen).

I ärendet yttrar sig borgarrådet König Jerlmyr.

Förslag till beslut

Borgarrådet König Jerlmyr (M) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 19**AB Svenska Bostäders nyproduktion av bostäder inom fastigheten Plankan 24, Södermalm**

Reviderat genomförandebeslut

KS 2020/1327

Beslut

Genomförandet av AB Svenska Bostäders nyproduktion av bostäder inom fastigheten Plankan 24, Södermalm, med en investeringsutgift om 916 mnkr godkänns.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Vänsterpartiet reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller AB Svenska Bostäders nyproduktion av bostäder inom fastigheten Plankan 24, Södermalm.

I debatten yttrar sig borgarrådet Wedin, Sara Stenudd och Lennart Tonell.

Förslag till beslut

Borgarrådet Wedin (M) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Sara Stenudd (V) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Vänsterpartiets förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 20

Detaljplan för etapp 1 i Slakthusområdet - Kylfacket 1 m.fl. i stadsdelen Johanneshov (905 bostäder, en grundskola, en idrottshall, tre förskolor och två parker), DP 2017-02397-54

Framställan av stadsbyggnadsnämnden
KS 2020/1693

Beslut

Detaljplan för etapp 1 i Slakthusområdet - Kylfacket 1 m.fl. i stadsdelen Johanneshov, DP 2017-02397-54, antas.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller detaljplan för etapp 1 i Slakthusområdet - Kylfacket 1 m.fl. i stadsdelen Johanneshov (905 bostäder, en grundskola, en idrottshall, tre förskolor och två parker), DP 2017-02397-54.

I debatten yttrar sig Kristina Lutz, Cecilia Obermüller och borgarrådet Helldén.

Förslag till beslut

Cecilia Obermüller (MP) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 21

Detaljplan för Bäcktimjan 1 m.fl. i stadsdelen Hässelby Villastad, Dp 2017-13215-54, (78 bostäder)

Framställan från stadsbyggnadsnämnden

KS 2020/1763

Beslut

Detaljplan för Bäcktimjan 1 m.fl. i stadsdelen Hässelby Villastad, Dp 2017-13215-54 antas.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller detaljplan för Bäcktimjan 1 m.fl. i stadsdelen Hässelby Villastad, Dp 2017-13215-54, (78 bostäder).

I ärendet yttrar sig Kristina Lutz.

Förslag till beslut

Kristina Lutz (M) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 22
Bordlagda motioner

Kommunfullmäktige bordlägger motionerna som redovisas i punkt 47 i kungörelsen.

**§ 23
Nya motioner**

Kommunfullmäktige bordlägger motionerna som redovisas i punkt 48 i kungörelsen.

§ 24 Nyväckta motioner

Följande motioner väcktes under perioden den 23 mars - 12 april 2021.

1. Motion av Peter Wallmark (SD) till borgarrådet Helldén (MP) om ett upprustat Östermalmstorg. Rotel V
Dnr KS 2021/438
2. Motion av Peter Wallmark (SD) till borgarrådet Helldén (MP) om att upprätta en central park- och naturvårdsförvaltning. Rotel V
Dnr KS 2021/439
3. Motion av Peter Wallmark (SD) till borgarrådet Ernlund (C) om Järva motorbana. Rotel VI
Dnr KS 2021/441
4. Motion av Peter Wallmark (SD) till borgarrådet Slottner (KD) om språkkrav i äldreomsorgen. Rotel VII
Dnr KS 2021/442
5. Motion av Lisa Palm och Malin Ericson (båda Fi) till borgarrådet Luhr (MP) om att ersätta tillväxtmålen med hållbarhetsmål. Rotel IX
Dnr KS 2021/463
6. Motion av Emilia Bjuggren (S) till borgarrådet Naddebo (C) om att öppna ett yttrandefrihetsbibliotek i Stockholms stad. Rotel X
Dnr KS 2021/524
7. Motion av Karin Lekberg (S) till borgarrådet Smedberg-Palmqvist (L) om ta bort avgiften från fritidsklubbarna. Rotel IV
Dnr KS 2021/525
8. Motion av Emilia Bjuggren och Jan Valeskog (båda S) till borgarrådet König Jerlmyr (M) om effektbristen. Rotel I
Dnr KS 2021/526
9. Motion av Emilia Bjuggren och Jan Valeskog (båda S) till borgarrådet Helldén (MP) om laddinfrastruktur. Rotel V
Dnr KS 2021/527

Närvarolista

upprättad vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde den 12 april 2021

Plats	Ledamot	Ersättare	Parti	Ankom	Utgick
92	Brinck, Cecilia (Ordförande) §§ 1-7, 9-18		M	16:01	19:20
50	Åslund, Ann-Katrin (2:e v Ordf) §§ 8, 19-24		L	16:39	19:20
25	Bjuggren, Emilia		S	16:52	19:20
7	Boucher, Torun		V	17:55	19:18
52	Burell, Olle		S	17:04	19:18
55	Edlund, Ingela		S	16:39	19:18
20	Ernlund, Karin		C	17:02	19:18
78	Fors, Emilie		L	17:59	19:20
70	Granswed Baat, Sophia		M	17:59	19:20
27	Gustafsson, Karin		S	17:25	19:20
97	Göransson, Anders		S	18:03	19:20
10	Hamilton, Ulla		M	18:03	19:20
48	Helldén, Daniel		MP	16:53	19:18
72	Hellström, Anette		M	17:35	19:18
95	Herke, Bengt		-	17:49	19:18
38	Hollis, Michaela		KD	18:00	19:18
80	Jacobsson, Kristin		C	17:52	19:20
107	Jansson, Maria	Kaharascho Fridh, Madeleine	FI	16:01	19:18
103	Johansson, Stefan		S	17:38	19:20
63	Johansson, Tobias		V	18:01	19:20
34	Järkeborn, Christoffer		M	17:53	19:18
16	Jönsson, Jan		L	16:54	19:18
36	Jönsson, Peter		M	18:02	19:20
31	Kratz, Tina		V	17:51	19:20
6	König Jerlmyr, Anna		M	16:05	19:18

93	Larsson, Björn	Wallsén, Mona	-	17:59	19:18
59	Lekberg, Karin		S	17:47	19:18
32	Lennaárd, Fritz		M	17:51	19:20
44	Lindstål, Fredrik	Kåberg, John	C	17:58	19:18
42	Ljung, Björn		L	17:59	19:18
46	Luhr, Katarina		MP	16:01	19:18
74	Lutz, Kristina		M	16:00	19:20
29	Mjörnberg, Robert		V	17:51	19:20
65	Mohammed, Rashid		V	17:12	19:20
86	Moreira Duarte, Mariana		MP	16:01	19:20
18	Naddebo, Jonas		C	17:39	19:18
68	Nilsson, Johan		M	17:39	19:20
84	Obermüller, Cecilia		MP	17:57	19:20
99	Ojanne, Alexander		S	16:26	19:20
21	Pettersson, Fredrik		S	16:01	19:18
105	Rantala Bonnier, Anna		FI	17:01	19:18
57	Räihä, Mirja		S	17:25	19:18
101	Salvo, Maria-Elsa		S	16:01	19:18
12	Slottner, Erik		KD	17:02	19:18
14	Smedberg Palmqvist, Isabel		L	16:40	19:20
9	Stenudd, Sara		V	18:00	19:20
66	Svärd, Lars		M	17:49	19:18
82	Tonell, Lennart		MP	17:52	19:20
23	Valeskog, Jan		S	16:01	19:18
40	Valier, Mikael		KD	17:46	19:20
89	Wallmark, Peter		SD	16:01	19:18
4	Wedin, Dennis		M	16:01	19:18
87	Westmont, Martin		SD	16:56	19:18
49	Kasirga, Kadir *		S	16:01	19:18

Yttranden vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde den 12 april 2021*§ 2 Interpellation av Jan Valeskog (S) till finansborgarrådet Anna König Jerlmyr (M) om löftet att utreda och genomföra en nedgrävning av Centralbron*

Anförande nr 1

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 2

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Jag har lite rekvisita med mig. Frågorna i interpellationen handlar om det utlovade utredningsarbetet gällande nedgrävning av Centralbron, och finansborgarrådet lovade faktiskt att äta upp sin hatt om inte det här skulle ske. Den enda reservationen i tidningarna var att Moderaterna kanske inte skulle hinna med allt under en mandatperiod. Då är vi naturligtvis väldigt många som undrar om ni har hunnit göra någonting alls i det här stora projektet och vad som i så fall har utretts under de här två och ett halvt åren. Något har väl i alla fall hänt? Men på exploateringskontoret har man inte hört någonting och inte heller sett någon rök som visar på aktivitet i frågan. På trafikkontoret har man inte heller hört något eller sett några livstecken i frågan. Vad vi vet har ingenting hänt i frågan, säger trafikkontoret, som ändå ska vara behjälpliga med detta.

Här har jag alltså moderathatten, som finansborgarrådet lovade att äta upp om inte det här projektet genomförs. Uppskattningsvis kostar projektet drygt 20 miljarder kronor. Hatten är normalt sett inplastad och är faktiskt, menar jag, fullt ätbar för en politiker som bryter vallöften i mångmiljardklassen.

Svaret jag får på interpellationen innehåller nästan inget seriöst alls, bara det overifierade påståendet att utredningsarbete pågår. Gör det verkligen det? När blir utredningen klar i så fall? Vad har utretts hittills? Vad gäller intäkterna från byggrätterna på Loudden som ni vill använda kan jag säga att exploateringskontoret vad jag vet inte jobbar med de förutsättningarna för det här faktiskt enormt dyra projektet, som till och med är betydligt dyrare än den nya Slussen. För det kan väl inte vara så att det hela är hemligt? Är det då inte bättre att ha lite magont än att lägga 20 miljarder i skattepengar på ett i praktiken svärgenomförbart projekt? Det är min fråga.

Anförande nr 3

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Ordförande! Jag tackar Jan Valeskog för frågan. Du kan faktiskt behålla den där hatten, Jan Valeskog, för utredningen pågår. Den kommer också att kunna läggas fram inom kort.

Det här är ett komplext område. Det ska vi inte sticka under stol med. Men jag tycker att det är viktigt att politiken står för visioner och pekar ut en riktning. En sådan riktning för oss har ju varit att visa på möjligheten att läka sårerna från Hjalmar Mehrs förstörelse av Stockholms innerstad, där bilen skulle ta all plats och betongen skulle gå fram i stället för en levande attraktiv stadsmiljö för människor. På den tiden var

Moderaterna väldigt aktiva mot rivningar, och vi fortsätter att stå upp för en varsam hantering av vår bebyggelse och vår kultur.

Vi har utrett Centralbron. Det var ett budgetuppdrag i budgeten direkt efter valet, så det låg redan för 2019, och man jobbar med det. Dessutom har vi låtit WSP titta på detta. Det är inte fråga om 20 miljarder, för då skulle man också räkna in en nedgrävning av järnvägstunneln, utan det har varit mellan 10 och 13 miljarder. Det är i alla fall enorma kostnader, och det är klart att det här måste finansieras. Vi ser gärna Loudden som ett möjligt område att exploatera för bostäder i framtiden, men det ligger närmare 2030, skulle jag säga. Det är svårt att få in intäkter redan nu, för marken måste saneras efter all oljeförvaring och annat. Men det är viktigt att tänka vilket fantastiskt område Loudden kan bli till 2030.

Nu är det så att det blir en hel del fördyringar av tunnelbanan och andra kostnadsfördyringar för oss. Det är klart att vi måste ta hänsyn till att det har varit en svår ekonomisk tid i spåren av covid och pandemin, men också att vi står inför stora investeringskostnader, inte minst med kollektivtrafikutbyggnaden. Det gör att vi också måste prioritera bland våra investeringar. Vi i Moderaterna och den grönblå majoriteten har sagt att skuldsättningen är ett problem. Vi måste minska stadens skuldbörda. Det gör sammantaget att vi nog skulle vara beroende av viss statlig finansiering för att få det här genomfört. Men det är klart att jag hoppas att fler kan gå samman en dag – varför inte med lite privat finansiering också av fastighetsägare och andra – för att se värdet av att kunna gräva ned Centralbron en gång för alla, öppna vattenytan och Riddarholmskanalen och annat som vi skulle kunna göra.

Utredning pågår. Det var det vi lovade, inte att börja gräva. Det kostar enormt mycket. Men jag kommer alltid att stå upp för att visa vad vi skulle kunna möjliggöra – om bara rätt vilja finns på olika nivåer i de politiska församlingarna i Sverige.

Anförande nr 4

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Det är jättefint att ha visioner. Men det är nog inte riktigt det som diskussionen handlar om. Här var det ett vallöfte.

Det intressanta är de siffror som borgarrådet nämner, 10–13 miljarder. De kommer ju från er egen utredning, som till och med de konsulter som sedan tillfrågades av medier inte står bakom över huvud taget. Man måste nämligen ha en stor trafikplats under jord, en ny tunnel och även tunnelmynningar – man vet inte ens var de ska ta sig fram. De tekniska svårigheterna är enorma, liksom kostnaderna som är kopplade till det. Det handlar om, som de säger, ungefär det dubbla mot vad ni har sagt, åtminstone 20 miljarder. Det är klart att man kan ha visioner, men då blir frågan hur man ska kunna prioritera ett sådant här projekt och hoppas på statlig finansiering. Med tanke på hur svår staten är att få att finansiera projekt som har hög samhällsnytta, som tunnelbaneprojekt och annat, lär nog inte det bli det lättaste.

Från borgarrådets sida var inte det här fråga om att uttala någon vision, utan det var ett direkt löfte. Om inte löftet skulle genomföras – visserligen inte under den här mandatperioden, men det skulle ändå påbörjas – skulle borgarrådet äta upp sin hatt. Under två och ett halvt år har utredningen pågått, och inte ett livstecken har kommit. Inga av våra förvaltningar har en aning om vad som pågår. Trafikkontoret och

exploateringskontoret borde åtminstone vara inblandade på något hörn, inte minst apropå finansieringsfrågorna, som ändå ligger i närtid. Det här kan vara blå dunster eller vad det nu är, men jag tycker faktiskt att man har ett särskilt ansvar som gruppledare för ett parti om man i en valrörelse går ut och lovar att genomföra någonting när man med kunskap i bagaget ändå borde veta att det är väldigt svårt och väldigt dyrt och att det finns kanske tio andra projekt som i praktiken är mer prioriterade, med tanke på behovet av bättre kollektivtrafik och mycket annat.

Jag tycker att det här är ganska oseriöst. Men vi kommer att plasta in den här hatten, så att den blir så fräsch som möjligt tills vidare, så får vi återkomma med frågor framöver. Jag tycker att borgarrådet i sina kvarvarande repliker ändå kan säga någonting om vad som har kommit fram på två och ett halvt år. Det är långa utredningstider för de anonyma konsulter, eller anonyma tjänstemän på stadsledningskontoret, som tydligen jobbar med detta. Någonting måste det finnas att säga om saken.

Anförande nr 5

P e t e r W a l l m a r k (SD): Fru ordförande! Jag har lite mer direkta frågor till finansborgarrådet i det här fallet. Ni har ju ganska tydligt gått ut med att det ska tillkomma en badanläggning i anknytning till Centralbron. Pågår det en parallell utredning här om en byggnation av det samtidigt med den andra utredningen? Ni kan inte definiera kostnaderna i fallet med Centralbron, men utredningen löper på, som Valeskog säger. Detta skulle tarva en förklaring. Vad kostar det här? Vilken är den löpande kostnaden? Är det 20 miljarder Centralbron ska kosta vid en eventuell nedgrävning?

Är det inte nu dags att erkänna att det här projektet kommer för sent? Detta skulle ha gjorts i samband med ombyggnationen av Slussen. För att få en vinst av det här skulle vi samtidigt ha grävt ned tunnelbanebron, om man nu ska få det här spelet mellan Saltsjön och Mälaren.

Sedan måste jag väl i det här fallet också ge en passus till herr Valeskog, som pratar om svikna vallöften. Det är väl en väldig tur att ni inte har lovat att äta upp något klädesplagg, med tanke på den politik ni har fört i staden tidigare.

Anförande nr 6

O r d f ö r a n d e n : Att tillföra nya frågor i en pågående interpellationsdebatt brukar vi ju försöka låta bli. Finansborgarrådet får naturligtvis gärna svara, men vi har förståelse om hon inte har de siffrorna framför sig just nu.

Anförande nr 7

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Ordförande! Det känns tryggt att Jan Valeskog har hundraprocentig insyn i allt – WSP tar avstånd från sin egen rapport och sina egna beräkningar, och ingen känner till någon utredning över huvud taget, trots att den pågår. Men jag känner mig personligen ändå trygg med att vi har tittat på det här och fortsätter att utreda det. Vi kommer att presentera en utredning, men den

bygger såklart också på en bedömning av WSP:s ursprungliga prognos, att det hamnar någonstans mellan 10 och 13 miljarder.

Det är klart att man i den bästa av världar borde ha gjort detta tidigare, när man såg över Slussen, tunnelbanan och så vidare. Nu gjorde man inte det, men det borde man ha gjort. Men jag tänker framåt. Vid en större ombyggnation eller investering får vi väl ha med att vi tittar på den här typen av investeringar för att kunna möjliggöra en attraktivare stadsmiljö. Det vore väl någonting. Sedan är det höga kostnader förknippade med detta. Det är därför jag tänker att man i det här fallet skulle ha behövt någon form av medfinansiering för att kunna klara det.

Detta var ett moderat vallöfte. Vi ville visa på att det var möjligt. För det krävs det alltid också en moderat statsminister som skulle kunna möta våra lokala krav och önskemål. Jag vet att Stefan Löfven, som är statsminister nu, utlovade Europas lägsta arbetslöshet. Vi har väl bland de högsta nivåerna nu, sist jag kollade. Det finns alltså många saker som man skulle kunna diskutera när det gäller vad som sägs i en valrörelse. Jag minns dock att vi hade ett gemensamt manifest, vi partier som styrde under förra mandatperioden, och då fanns inte den här frågan med. Att vilja utreda någonting är däremot någonting helt annat. Det har vi gjort, för vi tror att detta skulle innebära stora värden för vår gemensamma stadsmiljö. Därmed är det inte sagt att vi inte kan göra någonting. Jag tänker på Järnvägsparken och omgivningen runt det här området. Det skulle vi kunna lyfta på olika sätt, och det tycker jag skulle vara en god idé att jobba vidare med.

När det gäller badet är det också ett arbete som pågår. Det är ju inga direkta kostnader på det sättet, eftersom det är privat finansiering som möjliggör det här badet, som tillkommer vid Munkbron. Det är klart att det kommer att krävas en del tillstånd. Men vi ser också värdet som det tillför stadsmiljön. Det är en otrygg och otillgänglig plats. Här kan det bli en badanläggning för stockholmare men också för besökare. Det tillför stora värden och öppnar en vattenyta där man i dag faktiskt inte kan bada. Det finns stora vinster med detta projekt. Det är inte två konkurrerande processer, utan det är ett eget arbete som pågår. Vi hoppas kunna möjliggöra det här badet så snart som möjligt. Det är också ett arbete som pågår.

Anförande nr 8

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Jag vill upprepa att det faktiskt finns skriftliga belägg från WSP:s sida för att de säger att det här är helt realistiskt. Dessutom har en professor på KTH sagt att det är fullständigt realistiskt med den nivån. Orsaken är att vi pratar om en underjordisk trafikplats som man måste ordna för att kunna ordna den här nedgrävningen av bron. Man måste också hitta platser för tunnelmynningarna; man vet inte ens var de ska vara. Det är enorma kostnader för detta. De 10–13 miljarder som det handlar om enligt Moderaternas egna siffror kommer inte att räcka på långa vägar. Det är utgångspunkten.

Det fanns väljare som trodde på att ni menade allvar och till och med röstade på er. Här är en politiker som till och med lovar att äta upp sin hatt om inte det här genomförs. Det kan man ju nästan tro på möjligtvis, om man är moderat. Men det är inte sant. Ni har inte ens klarat av att presentera det minsta av någon utredning än, och ni svarar

inte ens på när den kommer. När kommer utredningen? Det skulle man också vilja veta. Men det får vi inte heller något svar på. Plötsligt pratas det om 2030.

Det är väl normalt sett så att våra fackförvaltningar, som jobbar med de här frågorna, är inblandade i så fall. Men trafikkontoret har ju ingen aning. Jag fick ta del av ett citat alldeles häromdagen. De skulle vara behjälpliga; det vet de. Men de har inte hört något. Det är samma sak med exploateringskontoret. Finansieringsfrågan är åtminstone enligt utspelet kopplad till Loudden. Var någonstans ligger byggvärdena på de bygggrätter som ska kunna finansiera de här 20 miljarderna? Detta är givetvis egentligen bara ett spektakel. Det vore självklart bra att få den här pinsamma processen överstånden. Men det är naturligtvis ni som styr, och ni förlänger uppenbarligen det här utredandet, vilket självfallet är trist.

Borgarrådet hävdar vidare att det skulle spela roll vilken statsminister det är. Jag kan säga att det oavsett statsminister inte kommer att läggas statliga pengar på ett sådant här projekt i någon nationell plan. Det finns så enormt många projekt, inte minst i Stockholmsregionen, som det behöver läggas statliga pengar på. Det gäller till exempel, som jag nämnde, satsningar på kollektivtrafiken med syftet att få ökat miljöanpassat resande. Det är inte alls troligt att detta kommer, oavsett vem som är statsminister.

Detta är ett tungt och stort vallöfte som har avgivits av en ledande politiker, som uppenbarligen inte ens fått fram en utredning efter två och ett halvt år. Då blir min sista fråga: När kommer utredningen?

Anförande nr 9

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Fru ordförande! När kommer utredningen? Det är den fråga jag oftast brukar ställa till Mikael Damberg i regeringen, men det är en helt annan debatt.

Det här handlar om att vi har tittat på och dubbelstuderat den utredning som kom från WSP, och som de inte har tagit avstånd från, för att se om detta är möjligt. Jag har varit tydlig med att det är en stor investering. Det är en för stor investering för staden att kunna göra allena. Därför behöver vi titta på någon form av medfinansiering. Jag har inte heller förhoppningar om att en socialdemokratisk regering skulle möta upp för detta. Jag tror att Stockholmsregionen skulle behöva en ny regering, som ser hela Stockholmsregionens betydelse och inte minst behovet av investeringar i infrastruktur. Då kan det handla om både investeringar i kollektivtrafik och andra typer av infrastrukturinvesteringar. Det hoppas jag personligen på. Till dess har vi utrett detta. Det var det som var löftet. Vi har gjort vårt åtagande. Då handlar det om att hitta tydlig medfinansiering.

Det jag nämnde om 2030 gällde Loudden. Det är också ett arbete som pågår. Vi kommer att få se bostäder på Loudden, men det kommer att bli ett par år framåt i tiden. Därför går det inte att räkna hem de exploateringsintäkterna nu; det är mycket mark som behöver saneras fram till dess. Men en dag så – vem vet? Den här frågan lever vidare, även om vi avslutar det här kapitlet nu, då det inte är möjligt att få fram den finansiering som skulle behövas.

§ 4 Interpellation av Maria-Elsa Salvo (S) till miljö- och klimatborgarrådet Katarina Luhr (MP) om voluntary local review

Anförande nr 10

Borgarrådet L u h r (MP): Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 11

M a r i a - E l s a S a l v o (S): Ordförande! Huvudfrågan i den här interpellationen handlar om vad Stockholms deltagande i Voluntary Local Review innebär för stadens arbete med Agenda 2030:s globala hållbarhetsmål. I interpellationen ställs tre viktiga frågor: Vad är syftet och målet med Stockholms stads deltagande i Voluntary Local Review? På vilket sätt fyller Voluntary Local Review en funktion för uppföljning av de globala målen som staden inte redan gör? Hur kommer kunskapsutbytet och jämförelsen med andra städer att ske? Det är tre enkelt ställda frågor, men tyvärr får jag endast ett knapphändigt svar som i stora drag är en upprepning av vad som stod skrivet om Agenda 2030 på stadens hemsida.

Vad jag önskar veta är på vilket sätt Voluntary Local Review kompletterar stadens arbete med och uppföljning av de globala hållbarhetsmålen och på vilket sätt implementeringen faktiskt fungerar. Stockholms stad ska ju vara ledande i genomförandet av Agenda 2030. Målen är globala, men det lokala arbetet är det avgörande för att vi ska nå målen i tid. Ett noggrant uppföljnings- och rapporteringsarbete är centralt för att nå målen, och Stockholms stad har i dag ett väl upparbetat system för uppföljning. För att åstadkomma en utveckling som tydligt styr mot de globala hållbarhetsmålen behövs utöver ett bra uppföljningsarbete konkreta beslut och ställningstaganden som drar åt samma håll som målen.

Tyvärr går ibland stadens beslutsfattande stick i stäv med målsättningarna inom Agenda 2030. Ett exempel på det är den grönblå majoritetens bostadspolitik, som inte bidrar till att nå målet om tillgång till ekonomiskt överkomliga bostäder utan tvärtom motverkar måluppfyllelsen. Här behövs en annan politik. Annars riskerar de höga ambitionerna för de globala målen att bara bli tomma ord. Återigen: På vilket sätt anser miljöborgarrådet att Stockholms deltagande i Voluntary Local Review bidrar till att Stockholm når de globala målen i tid? På vilket sätt kompletteras stadens befintliga uppföljningsarbete? I interpellationssvaret nämner miljöborgarrådet att man fört en dialog med ett antal andra städer. Men kan miljöborgarrådet utveckla hur själva kunskapsutbytet och jämförelsen med andra städer fungerar? Det är mina frågor.

Anförande nr 12

Borgarrådet L u h r (MP): Jag vill tacka Maria-Elsa Salvo för frågorna. År 2018 slog vi i den grönblå majoriteten fast att vi skulle jobba rejält med Agenda 2030-arbetet, att Agenda 2030-arbetet skulle ligga som en grund för Stockholms hållbarhetsarbete samt att vi skulle vara globalt ledande i genomförandet av Agenda 2030. Det här innebär att Stockholm, som är rikt och en riktig välfärdsstad, ska kunna visa vägen mot hur vi globalt ska kunna uppnå agendan. Det innebär att vi behöver ta ansvar genom att bidra till samhällsförändring som leder i rätt riktning ekonomiskt,

socialt och miljömässigt. Vi måste också visa att det är på lokal nivå som vi gör jobbet. Men det här måste även lyftas upp till en global nivå.

I Stockholm har vi sedan dess bildat en struktur där olika förvaltningar och bolag har fått olika målansvar för de olika målen och även bildat grupper för att kunna genomföra de olika målen på ett bra sätt. Det här följs också upp i stadens ILS-system på ett ganska bra sätt, precis som Maria-Elsa Salvo lyfter fram. Vi följer upp och tittar på vad vi gör, jobbar tillsammans och försöker knyta ihop oss, eftersom agendans mål är odelbara. Vi jobbar för att minska klimat- och miljöpåverkan, garantera utbildning för alla, skydda mänskliga rättigheter, motverka segregation och diskriminering samt öka jämlikhet och jämställdhet. Vi har också gjort en hållbarhetsrapport, där man försöker knyta ihop de här målen och knyta ihop dem med stadens vision för att se vilka mål som är de viktigaste. Den hållbarhetsrapporten redovisas också i årsrapporten i år, och det är den som kommer att ligga till grund för den här Voluntary Local Review-rapporten, som kommer att bli en engelsk rapport.

Det som är viktigt när man lyfter det här arbetet på global nivå är att man också måste kunna göra jämförelser. Det räcker inte att vi slänger fram vårt ILS-system. Vi kommer inte att med vårt ILS-system kunna jämföra oss med alla andra städer globalt. Vi kan inte säga att vi ska bli världsledande på att genomföra det här om vi sedan inte kan jämföra oss med andra städer. Jag och finansborgarrådet tog därför kontakt med andra städer som jobbar med det här och började diskutera om det här är ett bra system för jämförelser. Detta är ju det system som ligger till grund för jämförelser och som också FN har på sina sidor. Där rapporterar städer in sitt hållbarhetsarbete tillsammans. Jag tycker att det här är en extremt viktig grund för att vi ska kunna jämföra vad vi gör i Stockholm med vad som görs i andra städer och tillsammans dra det här arbetet framåt.

Anförande nr 13

M a r i a - E l s a   S a l v o   (S): Det gläder mig att höra att miljöborgarrådet har höga ambitioner vad gäller stadens hållbarhetsarbete. Du nämnde precis, Katarina Luhr, att ni 2018 slog fast att man skulle använda Agenda 2030 som grund för att växla upp hållbarhetsarbetet i staden. Men faktum är att Stockholm under det senaste året har rasat i rankningen av vilka kommuner som lyckats bäst med sitt hållbarhetsarbete, enligt en granskning från Dagens Samhälle. År 2019 hade Stockholm plats nummer 7 i rankningen inom gruppen storstäder, men under 2020 rasade staden till plats nummer 30. Det är uppenbart att något inte fungerar i stadens arbete för att nå hållbarhetsmålen.

Ett område där Stockholm ligger dåligt till är, som jag nämnde tidigare, bostäder. Den förra mandatperioden ökade Stockholms bostadsbyggande till rekordnivåer, men efter valet 2018 har bostadsbyggandet sjunkit kraftigt, samtidigt som den blågröna majoriteten ombildar hyresrätter till bostadsrätter och experimenterar med ägarlägenheter. Konsekvenserna av den förda politiken är förlängda kötider och trångboddhet och att vi kommer längre ifrån att nå målen i Agenda 2030. Mål 11 i Agenda 2030 är nämligen väldigt skarpt och glasklart. Där står det bland annat: ”Senast 2030 säkerställa tillgång för alla till fullgoda, säkra och ekonomiskt överkomliga bostäder och grundläggande tjänster samt rusta upp slumområden.” För oss socialdemokrater är det självklart att den grönbå majoritetens politik, där man drar ned på bostadsbyggandet, drar ned på markanvisningarna till allmännyttan och

ombildar hyresrätter, påverkar stadens hållbarhetsarbete. Men hur ser miljöborgarrådet på att Stockholm kraftigt halkat ned i rankningen av vilka kommuner som lyckas bäst med hållbarhetsarbetet? Det undrar jag.

Anförande nr 14

Borgarrådet L u h r (MP): Här var det faktiskt hemskt mycket olika konstigheter som lyftes fram. Jag var till och med tvungen att gå in och googla för att se om jag helt hade tappat koncepterna. Stockholm var ju den bästa storstaden på hållbarhet 2020, och vi kom trea totalt i Sverige. Vi steg faktiskt 2020. Jag var med på prisutdelningen till och med. Det var därför jag började undra om jag hade blivit helt knäpp. Vi går faktiskt uppåt, och vi blir bättre och bättre. Vi har inte legat bättre än trea förut, och det är första gången som vi är bästa storstad. Jag vill verkligen invända mot att vi skulle rasa. Vi blev dessutom faktiskt bästa miljöstad i världen enligt ett annat index som jag nu inte hann googla upp namnet på. Vi har alltså globalt blivit utsedda till bästa storstad och i Sverige till tredje bästa stad på miljöområdet. Men det är klart att vi vill bli bättre än så.

Maria-Elsa Salvo började debatten med att säga att det fanns tre enkla frågor. Sedan kom vi in på bostadspolitiken. Men jag ska försöka hålla mig till vad själva uppföljningssystemet är bra för. Att jämföra sig med andra städer, att jämföra miljöbästa städer och bästa hållbarhetsstäder, är faktiskt någonting som driver städer framåt. Det är också någonting som vi har sett till exempel på klimatområdet. Vi har under många år jämfört koldioxidutsläpp. Det har varit en superviktig resa för oss. Vi registrerar och mäter utsläppen, jämför oss med andra städer och ser hur mycket vi släpper ut per person och år. Det är någonting som har drivit arbetet framåt. Vi gör det här på svensk nationell nivå, men vi gör det också på global nivå inom Eurocities och C40. Det är en jätteviktig faktor för att kicka oss framåt, och andra städer med oss, och kunna jämföra vilka åtgärder som har gett effekt. Jag tycker faktiskt att det är väldigt bra att vi nu har anslutit oss mycket bredare för att fånga in hållbarhetsaspekten med ett mycket större grepp och kunna jämföra oss med andra städer. Det är nio år kvar innan hela världen ska ha uppnått FN:s globala mål. Det är väldigt kort tid, så här måste vi verkligen dela idéer och använda oss av det här systemet.

Anförande nr 15

M a r i a - E l s a S a l v o (S): Ordförande! Det var ju lurigt. Då kanske vi tittar på lite olika granskningar. Jag tittar nämligen på Dagens Samhälles granskning från förra året. Man grupperar alla storstäder och rankar dem. Där såg vi att Stockholm hade fallit från plats nummer 7 till plats nummer 30. Vi kan ju stämma av detta efteråt och se om vi har olika uppgifter.

Jag hör på miljöborgarrådet att man är väldigt nöjd med det hållbarhetsarbete som man gör i Stockholm. Du var inne på det här med att utbytet och deltagandet i Voluntary Local Review är väldigt framgångsrikt, Katarina Luhr. Jag förstår det som att det bidrar till att utveckla hållbarhetsarbetet i Stockholm. Då undrar jag återigen, för att gå tillbaka till mina tre frågor som jag ställde: På vilket sätt? Finns det några konkreta exempel? Nu har det gått en tid sedan den här interpellationen lämnades in. Det har också gått ett tag sedan vi skrev under den här deklARATIONEN. Kan miljöborgarrådet ge

några konkreta exempel på hur deltagandet i Voluntary Local Review har bidragit till detta?

Anledningen till att vi lyfter fram det här är att vi tidigare har påpekat den oro vi känner över att majoriteten ibland skriver under internationella deklARATIONER utan att riktigt tydligt visa på vad de innebär. Vi tycker att man måste vara väldigt transparent gentemot allmänheten om vad de här internationella deklARATIONERNA betyder när man skriver under dem. Därför skulle jag gärna vilja att miljöborgarrådet gav några konkreta exempel: På vilket sätt har kunskapsutbytet fungerat? På vilket sätt fungerar jämförelserna?

Anförande nr 16

Borgarrådet L u h r (MP): Då måste jag säga att vi jämför olika saker. Det är i Aktuell Hållbarhets kommunrankning som vi ligger i topp. Även i Global Power City Index, som är den globala rankningen av de bästa miljöstäderna, hamnar vi i topp. När Maria-Elsa Salvo säger att jag är väldigt nöjd med vårt hållbarhetsarbete kan jag säga: Ja, jag är nöjd med Stockholms hållbarhetsarbete. Vi är bra. Men det är klart att vi måste fortsätta att utvecklas. Det är ju det som är tanken med att kunna jämföra sig med andra. Vi har alla utvecklingspotential, och vi måste gå vidare.

Vad händer då med den här rapporten? Vi har ju skrivit under på att vi ska vara med på det här. Vi har nu för första gången tagit fram den här hållbarhetsrapporten, som länkar ihop Vision 2040 med Agenda 2030. Det är den vi kommer att skicka in som vår rapportering. Men att vi är med i det här samarbetet har också gjort det möjligt för oss att bli inbjudna till olika sammanhang för att prata om vårt hållbarhetsarbete på ett mycket bredare sätt och även träffa andra som jobbar med olika frågor i olika sektorer. Vi jämför redan i dag de olika målen på ett mycket bredare sätt än vad vi har gjort förut. Vi har fokuserat väldigt mycket på den ekologiska hållbarheten; nu försöker vi knyta ihop alla de här aspekterna och se vad vi har för synergier mellan de olika målen, där det ena stöttar det andra. Det här kommer alltså att ge oss mycket, men det har också egentligen gett oss en helt annan scen att kunna vara med och diskutera just Agenda 2030 ur det perspektivet.

På det sättet har det här redan varit viktigt, men det kommer att bli än viktigare när vi ska rapportera in och börja rapportera med vår hållbarhetsrapport. Vi ligger ju fortfarande i startgroparna för vår egen rapport, kan man säga, och det är också någonting som behöver utvecklas. Men jag är övertygad om att det kommer att driva både vårt arbete och andra städers arbete framåt genom möjligheten att utbyta idéer. Jag kan också tipsa dem som är mer intresserade om att man kan gå in på FN:s sida, där städer löpande rapporterar in sina egna Voluntary Local Review-rapporter och tittar på hur andra städer jobbar med sina mål, vad de har för utmaningar och hur de har knutit ihop sitt arbete med de här målen. Jag tror att det här kommer att vara en jättebra bas för att kunna jämföra sig men också för att kunna skjuta arbetet framåt.

§ 5 Interpellation av Karin Lekberg (S) till skolborgarrådet Isabel Smedberg-Palmqvist (L) om resurser till förskoleklass

Anförande nr 17

Borgarrådet S m e d b e r g - P a l m q v i s t (L): Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 18

Borgarrådet K a s i r g a (S): Fru ordförande! Jag tackar skolborgarrådet Isabel Smedberg-Palmqvist för svaret på interpellationen.

Vi lämnade interpellationen förra året. Vi undrade varför Stockholms förskoleklasser får mindre pengar, mindre resurser, även jämfört med årskurs 1. Anledningen var att vi kollade på Koladasystemet, där det finns andra summor jämfört med dem som framgår i budgeten.

Förskoleklassen är en unik skolform, där förskolans och grundskolans pedagogik och arbetssätt smälts samman. För oss socialdemokrater är förskoleklassen en självklar del av skolsystemet. I vårt starka samhälle får alla sexåringar en flygande start på sin skolgång. Det är vår ingång.

Forskningen visar att barn som tidigt vistas i stimulerande lärmiljö får bättre möjligheter att utvecklas och lära. Förskoleklassen stärker sexåringars språkkunskaper, sociala kompetens och förmåga till samspel, kreativitet och reflektion. Det är en viktig jämlikhetsfråga, tycker vi, att alla barn får möjlighet till en bra start i livet i en lärorik miljö. Därför har vi i Socialdemokraterna förlängt skolplikten, så att alla sexåringar får ta del av förskoleklassens undervisning och lärande.

Borgarrådet har, som jag nämnde, svarat på våra frågor. Men vi ställer oss fortfarande frågande till uppgifterna som nämns i svaret. Om det är så att uppgifterna i Koladasystemet inte stämmer undrar jag: Vilka åtgärder har skolborgarrådet vidtagit?

Anförande nr 19

Borgarrådet S m e d b e r g - P a l m q v i s t (L): Fru ordförande! Jag tackar för interpellationen. Vad roligt att få prata lite skola efter klimat och hattar som man skulle äta upp! Jag hoppas att jag slipper äta hatt eller mössa.

Förskoleklass är naturligtvis en jätteviktig skolform. Det är fantastiskt att den är obligatorisk. Precis som Kadir Kasirga säger handlar det om tidiga insatser och om att börja skolan tidigt. Övergången mellan förskola och skola är jätteviktig. Nu när den är obligatorisk tycker jag att den verkligen fyller sin funktion. Nu får den det verkliga fokus som den behöver ha, och den ingår ju i läroplanen. Det är en kombination av förskolans pedagogik och skolans pedagogik. Jag tror att det här är alldeles utmärkt. Det är också bra att man kan få börja senare om man behöver göra det och att man kan få börja direkt i skolan om man skulle behöva göra det. Det finns en viss flexibilitet, för barn är ju lite olika i den där åldern.

Frågan gällde varför vi betalar mindre pengar till förskoleklassen än till klass 1 till 3. Men så är det inte i Stockholm, utan det är lika mycket i ersättning oavsett om man går i förskola eller i klass 1, 2 eller 3. Det här är ju lite olika i Stockholms län. Det är därför Kolada visar på något genomsnitt. Det gör att det ser ut som att våra förskoleelever får mindre än de som går i klass 1, 2 eller 3 i Stockholm. Men så är inte fallet, utan man får drygt 83 000 per elev, oavsett om man går i förskoleklass, ettan, tvåan eller trean. Det är högst i länet. Vår skolpeng är ju högst i länet. Det är klart att jag är väldigt stolt över att vi gör sådana satsningar på skolan och inte minst på förskoleklassen i Stockholm.

Anförande nr 20

Borgarrådet K a s i r g a (S): Uppgifterna från Kolada visar att det finns en stor skillnad i finansieringen av förskoleklass respektive lågstadiet.

Jag hör i borgarrådets svar att majoriteten är nöjd med de 83 000 kronorna per elev i den senaste budgeten. Men vi tycker att den siffran är alldeles för låg. Vi tycker att skolan behöver mer resurser för att skolan bättre ska klara sitt uppdrag, särskilt när det gäller förskoleklassen och våra barn som går i förskoleklass. Skolborgarrådet själv följer rapporteringarna noggrant. I de socioekonomiskt svaga områdena har vi barn som hänger efter i språkutvecklingen. Då är det väldigt viktigt att man skapar de rätta förutsättningarna och sätter in de resurser som behövs för skolorna, särskilt för dem som ligger i socioekonomiskt svaga områden.

Anförande nr 21

Borgarrådet S m e d b e r g - P a l m q v i s t (L): Budgeten i Stockholm är alltid intressant att diskutera med Socialdemokraterna. Vi ökade utbildningsnämndens budget med 650 miljoner kronor. Vi gjorde en jättestor satsning i år. På grundskolan var det ett påslag på 2 ½ procent. Det är mer än vad ni i Socialdemokraterna gjorde under hela er tid när ni satt i majoriteten, förutom i budgeten för valåret, då ni lade precis lika mycket som vi lagt för innevarande år. Det är intressant om du tycker att ni själva inte lade tillräckligt under valåret, Kadir Kasirga.

Vad gäller ekonomin över huvud taget och socioekonomiska frågor i Stockholm tror jag att både du och jag är oerhört stolta över att vi har gjort ett otroligt stort socioekonomiskt tillägg till våra elever som är i behov av det. Ute i våra utanförskapsområden har vi ungefär 50 000 kronor mer per elev tack vare det socioekonomiska stödet. Vi kan till exempel jämföra med en elev som bor i Älvsjö. Där är det ungefär 1 000 kronor i genomsnitt. Bor man i Järva har man ungefär 50 000 extra.

Det är inte en resursfråga som är det stora problemet i Stockholms skolor i dag, utan det är vad man gör för pengarna. Det är ett otroligt fokus på ledarskap och på att säkerställa att vi håller våra mål, att vi följer upp, att vi har kvalitet på vår undervisning och att vi har kvalitet på våra lärare. Det är det som är skillnaden, och det är det vi jobbar så intensivt med. Det mäter vi väldigt noga, och vi har väldigt fina resultat, inte minst i våra utanförskapsområden, exempelvis ute på Järva, där skolresultaten nu går upp och där vi faktiskt ser resultat för första gången. Jag hoppas att både du och jag kan vara lika stolta över de resultaten, för jag är väldigt glad för att vi äntligen ser en

vändning. Det är ett hårt arbete från rektorer och lärare men också från våra elever och naturligtvis föräldrar. Jag tycker att vi ska vara hoppfulla över de satsningar vi gör. Men vi ska inte tro att det bara handlar om pengar, utan det handlar om vad vi gör för pengarna. Vi måste göra bra grejer för pengarna, och det gör vi i dag.

Anförande nr 22

Borgarrådet K a s i r g a (S): Fru ordförande! Det är inte Socialdemokraterna och Kadir Kasirga som säger att den budget som är avsatt för utbildningsområdet är under all kritik. Det är faktiskt lärarfacken som har varit ute och kritiserat den. Vi har investerat. Vi har avsatt betydligt mer i vår budget till utbildningsområdet.

Men den här diskussionen handlar om förskoleklassen. Vi tycker att det är väldigt viktigt att de elever som går i förskoleklass får det stöd som de behöver redan i ett tidigt skede. Därför är det också viktigt att man satsar till exempel på en reform som vi faktiskt också är överens om på nationell nivå, nämligen läsa-skriva-räkna-garantin. Där har vi i Socialdemokraterna till exempel avsatt 25 miljoner kronor i budgeten, men det har inte ni gjort. Skolborgarrådet och jag är oftast överens när vi argumenterar och samtalar med varandra. Men man måste också visa i handling att man prioriterar de här frågorna, även när man lägger fram budgetförslag. Tyvärr är det där vi avviker från varandra. Ni är till exempel för läsa-skriva-räkna-garantin, men ni har inte avsatt pengar för detta. Hur ska skolorna och rektorerna kunna genomföra den reformen? Det är till syvende och sist, som ni själva skriver i svaret på interpellationen, rektorerna som är ansvariga för att fördela de ekonomiska resurser som de får. Då är det vår skyldighet och vår uppgift att skapa de förutsättningarna för rektorerna och skolorna.

Anförande nr 23

Borgarrådet S m e d b e r g - P a l m q v i s t (L): Läsa-skriva-räkna-garantin har jag diskuterat med Kadir Kasirga tidigare. Då var vi helt överens om att vi hade fått igång den. Vi jobbar ju med detta hela tiden ute i våra verksamheter. Vi har ju läsa-skriva-räkna-garantin igång. Jag rabblade utbildningsinsatser och vad vi gjorde för de där pengarna. Vi har lagt pengar på de posterna, så det är ingen underfinansierad verksamhet. Den är igång.

En läsa-skriva-räkna-garanti handlar ju om kompetensutveckling, och det är det vi har jobbat med. Vi har till och med lyckats driva den här kompetensutvecklingen trots att vi haft pandemin. Vi har inte dragit ned på några utbildningstillfällen, utan vi har snarare kört på trots pandemin. Det är jag otroligt stolt över att vi lyckades med.

Jag tycker att vi gör jättebra satsningar just inom läsa-skriva-räkna-garantin, och jag ser inte alls några finansieringsproblem. Det finns inga finansieringsproblem. Det handlar om kvalitet och vad man gör för pengarna. Vi är så himla duktiga på vår utbildningsförvaltning att göra detta. Jag tycker att både du och jag ska vara stolta över att vi har en så duktig förvaltning, som faktiskt förverkligar våra idéer. Just läsa-skriva-räkna-garantin är ju en fråga som också staten har hjälpt till med att finansiera. Jag förstår inte varför vi ska prata resurser. Vi ska prata om vad vi gör för pengarna och att barnen får lära sig att läsa och skriva, och det gör de ju. Vi ser ju resultat. Jag förstår inte diskussionen.

§ 6 Interpellation av Karin Lekberg (S) till skolborgarrådet Isabel Smedberg-Palmqvist (L) om utveckling av Hässelby Villastads skola

Anförande nr 24

Borgarrådet S m e d b e r g - P a l m q v i s t (L): Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 25

Borgarrådet K a s i r g a (S): Fru ordförande! Jag tackar för ett bra och positivt svar. Borgarrådet skriver att man ska se över och utreda möjligheten att förvärva den här fastigheten, som ligger intill Hässelby Villastads skola. Hässelby villastad expanderar, och det byggs väldigt mycket där ute. Inom loppet av tio år kommer det att byggas över 1 300 bostäder, och det kommer att bli en stor inflyttning till Hässelby villastad. Därmed är också min bedömning att barnkullarna kommer att öka. Jag tackar för svaret och hoppas att utredningen visar att det finns förutsättningar att förvärva det här församlingshemmet, som tillhör kyrkan.

Anförande nr 26

Borgarrådet S m e d b e r g - P a l m q v i s t (L): Jag vill också hänvisa till vad jag har skrivit och svarat tidigare. Men det som har hänt sedan det här interpellationssvaret skrevs är att vi har beställt av Sisab att de ska göra en enkel förstudie av detta för att se vilka möjligheter som finns att hyra den här lokalen, som är kyrkans lokal. Förstudien är inte färdig än, så vi kan inte riktigt svara på detta, men den är snart klar. I alla fall är de tydligen inte intresserade av att hyra, vad jag har förstått, så vi har lite utmaningar kvar där, om vi är intresserade av att köpa den. Nu är det inte så att vi har behov av skolplatser där ute just nu, så det är en svår balansgång. Den långsiktiga planen är väl snarare att vi ska ta bort de här tillfälliga byggnaderna och bygga en långsiktig skola, en skola som ska hålla längre.

Men allt det här är ju avhängigt av utbyggnaden av bostäder i Hässelby villastad – hur många det blir och hur det kommer att se ut. Det är inte riktigt klart hur det blir och hur mycket som kommer att byggas. Det är hela tiden en utmaning för ett skolborgarråd att hålla den här balansgången mellan att bygga skola och att inte bygga skola beroende på hur många barn vi har i de olika områdena. Det är ett jättesvårt arbete. Vi jobbar hela tiden för att möta detta behov.

Anförande nr 27

Borgarrådet K a s i r g a (S): Jag ska inte vara långrandig och förlänga det här. Jag tackar för svaret. Jag hoppas verkligen att det blir någonting av det här församlingshemmet, som tillhör kyrkan.

Prognoserna och statistiken som vi tar fram visar ibland att det inte kommer att vara så stora barnkullar. Men oavsett vad prognoserna visar vet vi att staden kommer att växa. Ambitionen från alla partier som sitter här är ju att bygga många bostäder i Stockholm. I Hässelby villastad finns det en prognos att man ska bygga över 1 300 lägenheter. Jag hoppas verkligen att man i sin utredning och när man tar fram ett förslag tar hänsyn till den långsiktiga prognosen och inte bara den kortsiktiga.

§ 8 Frågestund

Fråga 1. Markanvisningar till allmännyttan

Anförande nr 28

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Min fråga handlar om majoritetens hantering av bostadsbristen. Vi har ett gemensamt mål om att bygga 140 000 lägenheter till 2030, vilket kräver ungefär 10 000 per år. Ska vi nå delmålet till 2025 behöver vi bygga hela 15 000 bostäder per år. Nu hamnar majoriteten kring 5 000 per år, och i det läget mer eller mindre stoppar man också allmännyttan från att bygga hyresrätter i vår stad.

Vi har tittat på sökta markanvisningar och kommit fram till att det skulle vara ungefär 16 000 bostäder som allmännyttan har sökt markanvisningar för. Av dessa stoppas ungefär 14 000 av majoriteten, medan ynka 2 000 släpps fram. Varför?

Anförande nr 29

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Tack för frågan! Det är självklart så att vi vill bygga. Vi har ett högt tryck i bostadsbyggandet, och det gäller också resultatet för markanvisningar till exempel, som vi har sett ändå ligger på historiskt höga nivåer. Det såg bra ut förra året och också året innan.

Vi vill bygga både hyresrätter och bostadsrätter, men vi ser också att det finns ett enormt intresse hos de privata fastighetsutvecklarna när det gäller hyresrätter. Det gör att vi har fört fram en hyresrättspush, för vi vill att fler ska få vara med och investera i Stockholm och bygga hyresrätter. Det viktigaste är ju att det byggs och inte vem som gör det.

Vi ser också i det här läget att det är många företag och näringar som har blivit hårt drabbade av pandemin. Tillväxten har minskat, och kan vi då gynna till exempel den del av arbetsmarknaden som har med byggsektorn att göra – arkitekter, planarkitekter och andra som jobbar med det här och olika former av projektledare när det gäller byggentreprenörer och annat – är det positivt, och hyresrättspushen har varit viktigt för oss i det här läget för att kunna möjliggöra för andra att också kunna bygga.

Vi menar alltså att vi ser det positivt både för ekonomi, jobb och tillväxt i Stockholms bostadsbyggande att det är så många som vill vara med, och det är därför som vi har valt att föra fram det i våra styrdokument.

Anförande nr 30

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Det hade kunnat tolkas som ett brandtal för varför vi ska jobba med att ge fler markanvisningar till de aktörer som vill bygga i Stockholm.

Min fråga handlade just om varför ni *inte* gör det. Markanvisningarna till allmännyttan har ju fallit till ungefär hälften av vad de var. Anledningen som de allmännyttiga företagen anger till varför de inte kan få upp produktionen är just att de inte får några nya markanvisningar av den här majoriteten, och det var precis det min fråga handlade om.

Däremot vill majoriteten gärna ombilda de hyresrätter som allmännyttan faktiskt har i dagsläget. I tidigare ombildningsvågor har vi sett att det har ökat kötiden för att få en hyresrätt i Stockholm: första vågen med två år och andra vågen med ett år. Nu kombinerar man alltså ombildningar med att inte ge allmännyttan nya markanvisningar. Varför?

Anförande nr 31

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Stockholm kommer fortsatt att ha Sveriges största bostadsbolag när det gäller allmännyttan, så att vi möjliggör för några att kunna köpa sina bostäder ser jag inte som problematiskt i områden som domineras av hyresrätter.

Det är just för att marknaden ser ut så att det finns en stor efterfrågan hos privata hyresbolag att kunna bygga hyresrätter som vi vill tillvarata det. Om allmännyttan ska bygga hyresrätter är det också förknippat med väldigt stora investeringskostnader, och med tanke på den låneskuld vi har och som vi vill minska och dämpa tycker vi att det är fullt rimligt i det här konjunkturläget att öppna upp för hyresvärdar och hyresrättsbolag som vill investera i privata hyresrätter.

Det ser vi som positivt, för det ger jobb och det stimulerar arbetsmarknaden. Allmännyttan kommer att bygga, men de kommer att fokusera mer på Stockholmshus. Det ser vi också som rimligt utifrån att efterfrågan är så pass stor på den privata marknaden, helt enkelt.

Anförande nr 32

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Som jag inledde min fråga med när ni ju inte alls upp till den byggtakt som behövs, så det är jättebra att de privata värdar som är intresserade får möjlighet att bygga hyresrätter i Stockholm. Men det skulle komma ännu närmare målet om även allmännyttan fick bygga hyresrätter i Stockholm. Den enorma brist vi har på hyresrätter bidrar ju också till att priserna på bostadsmarknaden skenar ytterligare, vilket är ett hinder för väldigt många att kunna bo i vår stad.

Med er politik omöjliggörs helt enkelt för ännu fler personer som saknar eget kapital att över huvud taget bo i den här staden. Det finns därför ingen motsättning mellan att bygga hyresrätter i allmännyttan och att andra aktörer bygger hyresrätter; tvärtom behöver man använda de aktörer som finns. I stället för att stoppa ungefär 14 000 allmännyttiga bostäder skulle det därför vara önskvärt om ni åtminstone markanvisade de här Stockholmshusen som ni inte heller markanvisat men som borgarrådet står och pratar om nu.

Anförande nr 33

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Tittar man på markanvisningar totalt ligger vi högre för 2020 och 2019 än vad man gjorde 2018, 2016, 2015 och 2014. Vi ligger alltså högre när det gäller målsättningarna.

Varför vi har minskat målen för allmännyttan är för att vi på det sättet har dämpat skuldutvecklingstakten med 3 miljarder kronor per år. Det är viktigt därför att vi oroar oss över den ökade skuldutvecklingstakten, som, om räntan skjuter i väg om några år,

kommer att innebära att förskolan och äldreomsorgen får betala priset för de höjda räntorna, eftersom det slår mot verksamheterna. Det är därför vi ser så allvarligt på låneskulden, och i ett läge när den privata marknaden vill bygga vill vi alltså avlasta våra egna investeringskostnader genom att möjliggöra för dem att bygga.

Det kommer att byggas hyresrätter. Det kommer att byggas massor av hyresrätter. Det viktigaste är att det byggs, inte nödvändigtvis vem som bygger. Därför står vi bakom förslagen.

Fråga 2. Resursskolornas finansiering

Anförande nr 34

T i n a K r a t z (V): Min fråga till skolborgarrådet kommer från de mängder av oroliga mejl som jag har fått om resursskolornas framtid och hur situationen för barn och elever som har ett omfattande behov av särskilt stöd ska kunna lösas. De vittnar alla om en lång väg för att hitta en fungerande skolgång för elever som behöver kunna lägga all sin kraft på undervisningen, snarare än att oroa sig över om skolan ska få vara kvar, och föräldrar som behöver kunna lägga sin kraft på att stötta sina barn i stället för att kämpa för att få behålla deras skola. Resursskolornas möjlighet att erbjuda en lugn skolgång i ett mindre sammanhang med högre personaltäthet är ett viktigt komplement som tyvärr fått sämre ekonomiska förutsättningar nu.

Vid förra kommunfullmäktige uppgav Isabel Smedberg-Palmqvist att det pågår ett intensivt arbete med att hitta en rimlig lösning framåt. Nu har det gått tre veckor och inget besked har kommit. Därför frågar jag: Hur har det gått? Kan elever och föräldrar få ett svar som kan ge dem lugn och ro? Hur tänker borgarrådet göra för att resursskolorna inte ska behöva läggas ned?

Anförande nr 35

Borgarrådet S m e d b e r g - P a l m q v i s t (L): Tack för frågan! Bra att denna fråga väcks; den är jätteaktuell och som Tina Kratz säkert känner till och som vi har pratat om på nämnden handlar det om de fristående resursskolorna, som är en jätteviktig verksamhet i Stockholm och naturligtvis för de barn som går där. Lagstiftningen som kom 2016 har medfört ekonomiska utmaningar för de här skolorna, och det är ett arbete som har pågått i många år för att försöka att hitta olika finansieringsformer för dem.

För snart ett år sedan tog vi ett beslut som handlade om ett ökat strukturbidrag. Nu har vi tittat närmare på det igen. Vi har fortfarande en nära dialog med resursskolorna, och jag har för egen del pratat med väldigt många föräldraföreningar och andra grupperingar som har intresse av detta för att försöka hitta en väg framåt.

På utbildningsnämndens sammanträde i nästa vecka kommer jag att lägga två uppdrag: ett som den grönbå majoriteten har arbetat fram och som handlar om att se över strukturbidraget på nytt i hopp om att vi ska få ett lite bättre underlag som vi inte fick tidigare, eller i alla fall inte kunde räkna på på rätt sätt tidigare, och ett annat uppdrag att se över tilläggsbeloppen och nivåer på dem. Även där har lagstiftning medfört stora utmaningar när det gäller att göra de här ansökningarna. Tidigare gjorde man ansökan

på strukturell nivå men nu måste man göra ansökan på individuell nivå, vilket ställer helt nya krav både på ansökan och på våra egna motiveringar i utbildningsförvaltningens arbete.

Anförande nr 36

T i n a K r a t z (V): Tack, Isabel, för svaret! Då följer man alltså det förslag som vi lade i vår skrivelse att se över strukturbidragets storlek och tillämpa en generösare bedömning av tilläggsbeloppen, som även tar hänsyn till de organisatoriska anpassningar som har gjorts för att skapa en bättre lärmiljö för dessa elever. Det tackar vi jättemycket för. Det låter mycket bra, och vi ser fram emot att läsa det noggrannare.

Det finns också en väldigt lång kö till de här fristående resursskolorna, vilket är ett tydligt tecken att det behöver göras mer på området. Det är hög tid att agera kraftfullare för att stärka de kommunala skolornas förutsättningar, men det är också viktigt att intensifiera den utvidgning av de kommunala CSI-grupperna som vi initierade under förra mandatperioden. Hur ser det ut framöver? Kommer man att göra mer här? Kan man snabba på utbyggnaden av de särskilda undervisningsgrupperna, som det finns ett stort behov av?

Anförande nr 37

Borgarrådet S m e d b e r g - P a l m q v i s t (L): Jag är glad att Vänsterpartiet är så intresserat av att upprätthålla de fristående resursskolorna. Det tycker jag är jätteviktigt. Jag är verkligen en vän av valfrihet och att vi ska ha både friskolor och kommunala skolor i Stockholms skolutbud. Det tycker jag är toppen. Som jag sa tidigare tycker jag också att resursskolorna är ett jätteviktigt inslag.

Att jag får tillfälle att prata om våra egna satsningar i egen regi gör mig ännu gladare. Det är verkligen stora satsningar som även Tina Kratz har varit med och tagit beslut om i utbildningsnämnden, satsningar som handlar om en stor utbyggnad av det särskilda stödet både i små undervisningsgrupper, stadsdelsövergripande resursgrupper och stora satsningar på CSI-grupperna. Det är det som är det nya i det särskilda stödet i Stockholm. Det som jag också är väldigt stolt över att vi tillsammans i den grönbå majoriteten har tagit fram handlar om att vi satsar på det särskilda stödet, både i egen regi och genom att stötta de fristående alternativen.

Anförande nr 38

T i n a K r a t z (V): Tack för svaret! Ni fortsätter alltså det arbete som initierades under slutet av den förra mandatperioden, och det är jättebra att vi är ense om att det finns ett behov av att se de här eleverna och ge dem möjligheter på många olika plan.

Inom den pedagogiska och specialpedagogiska forskningen lyfter man ofta fram att det är en inkluderande lärmiljö och anpassningar av både individuell och generell karaktär som behövs. Det skulle göra även våra skolor bättre och mer npf-säkrade, som man talar om. Med den förstärkta och individcenterade bedömningen av tilläggsbeloppen som skett finns det dock en risk att man glömmer bort de här sakerna och man inte får betalt för dem. Hur ser ni på att utöka stödet så att man kan göra

sådana mer generella anpassningar som gynnar både barn med särskilda och omfattande behov och övriga elever i klassrummet?

Anförande nr 39

Borgarrådet S m e d b e r g - P a l m q v i s t (L): Det är naturligtvis jätteviktiga frågor, och det är svårt att på 56 sekunder svara kring allt jag känner för de här frågorna.

Det jag ändå vill säga är att det görs stora satsningar, och om man nu ska titta på just tilläggsbeloppet är det ju det som är utmaningen. Tidigare kunde man söka det mer på strukturell; nu måste man söka det på individuell nivå, vilket betyder att du måste kunna påvisa vilka extraordinära insatser som du gör för den enskilda eleven.

Vad talar vi då om för extraordinära insatser? Det är logoped, det är lärare med särskild kompetens och så vidare – alla de här särskilda yrkena som vi har kopplade till de här barnen. Och det är precis det som gör att det blir stora utmaningar när man ska söka de här tilläggsbeloppen, som det heter när det gäller friskolor och verksamhetsbidrag som det heter när vi pratar om de kommunala skolorna.

Det handlar om att man ska ha den här speciella kompetensen för att kunna möta de här barnens behov. Det är viktigt.

Fråga 3. Förturer i stadens boenden

Anförande nr 40

P e t e r W a l l m a r k (SD): Ordförande! Jag måste väl börja med att gratulera Jan Jönsson och hans liberala parti till att ha antagit en tydlig linje i sin partipolitik. Jag hoppas kanske att den kommer in i stadshuset framöver också.

Det är dock inte den frågan jag ska ställa till Jan Jönsson. Det gäller i stället modulhusen och modulhusbyggnationer i Stockholms stad och vilka som bor i dessa hus. Jan Jönsson har varit uppe i den här frågan förut och pratat om att vi inte förstår det här och att det inte delas ut några förturer till någon i staden över huvud taget.

Vi menar att om vi har en markyta, bygger ett modulhusområde på den ytan och tar in folk som inte bor i Stockholms stad och sätter dem i de här boendena så låter vi dem gå före de bostadsköer som vi har i staden för samtliga andra kommuninvånare. Kan inte Jan Jönsson en gång för alla förklara hur han resonerar kring det här när han säger att vi inte förstår förturer?

Anförande nr 41

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Det gläder mig att Sverigedemokraterna och Peter Wallmark följer våra partiråd. Det fanns nog ett och annat i diskussionen där att lära sig av, tänker jag.

När det gäller förtursfrågan är det först viktigt att veta vad som är en förtur. Det är så här att vi har förturer inom Stockholms stads bostadsförmedling. Där kan man få

förtur. Förtur innebär att man går förbi bostadskön, och så får man ett förstahandskontrakt.

Sedan har vi bosättningen av nyanlända. Vad gäller just modulbostäder är det egentligen inte jag som har hand om det, utan det är Karin Ernlund. Men jag kan försöka svara ändå. Då är det så att enligt bosättningslagen som kom 2016 måste en kommun ta emot dem som Migrationsverket anvisar. Jag tittade faktiskt lite snabbt på hur siffrorna såg ut. År 2019 skulle Stockholm ta emot 1 188 personer och i år 790. Det är alltså på väg nedåt, och det är ju en följd av den mer restriktiva politik som Sverige bedriver just nu. Prognoserna är väl att det går ytterligare nedåt.

Där kan man egentligen bo i maximalt två år, och man kan sedan få förlängt upp till fem år. Det är för att de här personerna ska kunna få en rimlig tid att sedan söka bostad som alla andra. Många blir förstas sedan hänvisade till att flytta från Stockholms stad. En del bosätter sig någon annanstans i länet, medan andra hittar bostad i staden.

Det ser alltså lite olika ut, men det är inte en förtur i förhållande till den bostadskö vi har. Det är det jag menar när jag säger att ni har missuppfattat frågan.

Anförande nr 42

P e t e r W a l l m a r k (SD): Ursäkta om jag ställde frågan till fel person, men Jan Jönsson har ju tagit frågan förut och vi har debatterat den, även om jag har upplevt svaren från borgarrådet som ganska otydliga. Vi har inte varit överens eller haft samsyn gällande hur det här har hanterats.

När det gäller problembilden med de två år som varit och som ni har förlängt till fem år vet jag att Karin Ernlund har varit ute i en debattartikel och sagt att det här återigen ska sänkas till två år. När vi pratar med förvaltningen har vi svårt att få fram siffror både när det gäller modulbostäder och de här äldreboendena som är aviserade för den här gruppen. Vart tar folk egentligen vägen någonstans? Jan Jönsson säger att de ska ställa sig i den reguljära bostadskön och att de ska ut på den vanliga bostadsmarknaden, men han vet ju själv att de inte har några inkomster, vilket krävs för att kunna få ett hyreskontrakt i Stockholm eller i vilken kommun som helst egentligen.

Vart tar de vägen? Har ni någon uppföljning av det över huvud taget? Det vore ju bra att kunna få ett svar från ansvarigt borgarråd i det här fallet.

Anförande nr 43

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Även den statistiken är nog egentligen Karin Ernlund bättre på, men det vi har sett hittills är att ungefär en tredjedel hittar en bostad inom de här två eller fem åren. Dem har vi ingen uppföljning på mer än att okej, de fick en bostad, och så är problemet löst. Resten får hjälp med att söka bostäder i många olika bostadsköer i hela Sverige under den tid som de bor på SHIS. I vissa fall leder till att man flyttar helt från länet. Ibland leder det till att man flyttar till andra delar av länet. I vissa fall är det klart att det blir socialtjänsten som får ordna med andra typer av boenden. Då blir det mer kortsiktiga lösningar som jag egentligen tycker är ganska dåliga, som vandrarhemslösningar och liknande.

Anförande nr 44

P e t e r W a l l m a r k (SD): Återigen, ni påtalar ofta att ni har ett gott samarbete inom alliansen. Ni borde kanske diskutera de här frågorna, så att jag kan få ett tydligt svar från Jan Jönsson om jag ställer en fråga till honom.

I de utanförskapsområden som vi har i dag ser vi de här människorna som inte får bostad någon annanstans. De får bo i trångboddhet eller andra särlösningar. Eventuellt flyttar de hem till andra till en extrem trångboddhet som vi får hantera i nästa problembild som dyker upp. Det måste ju vara någonstans vara Jan Jönssons ansvar som socialborgarråd. Det går under socialtjänsten och är en sista utväg. Han säger att då blir det korta lösningar, ett kort tidsperspektiv. Men efter det tidsperspektivet, vad händer då? Vad är nästa steg?

Det här är ändå Jan Jönssons ansvar. Ni tycker att det här ska fortgå, och ni fortsätter att ta in folk till de här boendena i Stockholms stad. Man måste hitta en lösning på längre sikt, och vi kan faktiskt säga nej oavsett vad bosättningslagen säger.

Anförande nr 45

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Jag tillhör ett parti som tycker att Sveriges lag är viktig att respektera, och den säger faktiskt att en kommun inte kan välja bort att ta emot dem som anvisas från Migrationsverket. Peter Wallmark kan själv läsa i 5 §. Där står det att en kommun är skyldig att efter anvisning ta emot en nyanländ för bosättning i kommunen och att de enda som kan besluta om undantag är regeringen.

I Stockholm måste vi ta vårt ansvar. Det gör vi dels genom de här modulbostäderna för den första perioden, som alltså kan vara upp till fem år, dels genom att socialtjänsten i vissa fall kan fylla ut en del av tiden under den tid som man hjälper till att skaffa bostad på annat sätt, antingen i Stockholm eller i någon annan del av landet. Till slut hittar alla en bostad, och så småningom är alla bosatta. Det kan ibland ta för lång tid, det håller jag med om. Men vi jobbar ganska hårt på att det ska gå snabbare.

Fråga 4. Stadens arbete mot hatbrott och islamofobi

Anförande nr 46

M a d e l e i n e K a h a r a s c h o F r i d h (FI): Ordförande, ledamöter, åhörare!

”När jag började ha slöja i sjuan var det en kille som rev av mig slöjan. Jag blev helt skakis och ringde pappa. Vi gick till rektorn. Men de vuxna på skolan brydde sig inte, kändes det som. Rektorns svar var att hon inte kunde kontrollera det men skulle prata med honom. Jag låtsades att jag inte brydde mig, men det var väldigt jobbigt. Sedan bytte jag skola.”

Det här är ett citat från en 17-årig tjej som jag har träffat och som beskriver läget. Brottsförebyggande rådet släppte ganska nyss en rapport som belyser såväl islamofobiska hatbrott som andra negativa uttryck och attityder som finns mot muslimer och islam. Det visar hur utbredd islamofobin är och vilken utsatthet som det skapar.

Feministiskt initiativ ser allvarligt på den här typen av inskränkningar och undrar vad majoriteten gör i dag för att minska muslimers utsatthet och den ökade islamofobin i vår stad.

Anförande nr 47

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Tack för frågan! Det är klart att det är gripande att höra en sådan berättelse. Man vill ju inte att någon ska behöva bli utsatt för detta, och det är viktigt att framför allt skolorna jobbar mot rasism och diskriminering och för allas lika värde. På olika sätt försöker vi från stadens sida att engagera oss i detta, bland annat i nätverket European Coalition of Cities against Racism, där man också har ett antal olika punkter där man jobbar med att erbjuda stöd till personer som har blivit utsatta för diskriminering, motverkar hatbrott och så vidare. Det är en lång rad insatser.

Vid sidan av det är det också ett nytt budgetuppdrag 2021 i stadens budget där vi ska ta fram en ny rutin. Det är riktat till utbildningsnämnden för att kunna samla in rapporter om rasistiska händelser och incidenter men också när det gäller antisemitism. Vi vet ju att det också förekommer.

Vi jobbar alltså med att kartlägga, få in mer statistik och mer data så att vi mer proaktivt kan jobba mot den här typen av diskriminering.

Anförande nr 48

M a d e l e i n e K a h a r a s c h o F r i d h (FI): Det är jättepositivt att höra om den här nya rutinen. Det är verkligen systematiskt arbete och att få till nya kunskaper kring de här frågorna för att jobba förebyggande som är allra viktigast.

Det som den här rapporten säger är just att det inte finns någon särskild plats där islamofobin äger rum, utan att den finns överallt. Den finns i skolan, i arbetslivet och i våra offentliga och digitala miljöer. Inte minst handlar det om vad den får för konsekvenser: Den ökar rädslan och otryggheten hos människor. Inte minst ökar på sikt depression och sjukskrivningar, och man vågar inte röra sig i nya miljöer.

För att jobba mot det här är det viktigt att göra mer av det som borgarrådet lyfter som förebyggande arbete. Med den här rapporten och den nya kunskap som faktiskt kommer fram i rapporten, vad tänker borgarrådet att man kan göra ännu mer för att faktiskt minska dessa allvarliga tendenser som finns i samhället?

Anförande nr 49

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Ordförande! Jag tänker att det här är en fråga som vi hela tiden har med oss i våra olika verksamheter. Antidiskriminering och arbetet för allas lika värde och rättigheter måste finnas med, från förskoleålder till att man på ålderns höst möter den verksamheten.

Just det här nätverket tror jag är en del i det hela, men det handlar också om att jobba med stadens bolag och förvaltningar. Den här typen av ny rutin kanske också kan vidgas på sikt. Jag tänker att det här är första gången som vi har ett sådant budgetuppdrag i staden. Vi vet att en hel del städer har haft och uppmärksammat

problem med antisemitism och diskriminering, så alla typer av faktainsamling kan ju göra att vi också får en bättre bild av hur läget ser ut så att vi också kan rikta våra insatser tydligare dit där det behövs. Jag tänker därför att den här typen av rapporter får komma in i den sedvanliga faktainsamlingen för att ge en bättre kartbild och en bättre beskrivning av olika situationer.

Anförande nr 50

M a d e l e i n e K a h a r a s c h o F r i d h (FI): Rapporten från Brå är väldigt viktig, men den säger inte så mycket om hur barn och unga har det i dag. Där behövs det verkligen mycket mer kunskap och mer samtal med barn och unga för att höra hur islamofobin påverkar deras liv och vardag.

Feministiskt initiativ har flera olika förslag i vår budget för att jobba mot de här tendenserna. Vi vill stärka kvinnors organisering, öka säkerhetsbidragen, stötta lokala diskrimineringsbyråer, inrätta diskrimineringsombud på skolan och så vidare. Det känns som om Anna König Jerlmyr är positiv till förebyggande arbete inom det här området, så vad säger borgarrådet om den typen av insatser?

Anförande nr 51

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Jag tänker att politiken ska peka ut en riktning och säga att vi vill främja allas lika värde, jobba mot diskriminering och uppmärksamma det i alla våra verksamheter där vi möter stadens befolkning i olika åldrar. Hur det sedan tar sig uttryck i detalj måste varje verksamhet bestämma.

Det finns nog många olika åtgärder vi kan göra, bland annat att jobba i nätverk där vi delar information om hur andra städer jobbar. Jag vet att det finns nätverk bara inom de nordiska länderna där vi har delat information om islamofobi men också när det handlar om andra typer av diskriminerande uttryck. Det kan hjälpa oss att i det proaktiva arbetet komma åt de här problemen tidigt. I grunden handlar det ju om att bygga upp värderingar som är sunda och som handlar om mänskliga rättigheter.

Fråga 5. Majoritetens uppfattning om likabehandling av invånare i samband med nyproduktion av bostäder

Anförande nr 52

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Jag ställer min fråga med anledning av uttalandet från trafikborgarrådet i DN, där han säger att boende i nyproduktion inte automatiskt ska ha rätt till boendeparkering.

En sådan regel är naturligtvis inget problem där det finns alternativa parkeringar, som garage i Hagastaden eller att regeln gäller lika för alla på alla gator som i Norra Djurgårdsstaden. Men ur likabehandlingsperspektivet enligt kommunallagen blir det intressant hur borgarrådet ser på detta. Delar hon uppfattningen att det kan bli så att boende i det nybyggda huset X hus på en gata inte får boendeparkering, medan övriga boende får boendeparkering?

Hur ser borgarrådet på den problematiken? Är det likabehandling enligt kommunallagens mening att inte tillåta alla som bor efter en viss gata att få boendeparkering?

Anförande nr 53

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Jag tänker att den här frågan egentligen ska riktas till trafikborgarrådet. Jag har inte detaljläst den statliga utredningen. Vi är såklart för boendeparkering men det kan se olika ut. Man kan jobba med friköp eller parkeringsköp i nyproduktion så att man inte behöver bygga garage i den enskilda fastigheten utan kan säkra tillgången till parkering på en annan mark eller till och med i ett annat parkeringshus där det finns möjlighet. Vi jobbar med gröna parkeringstal i Stockholm och har så gjort under en längre tid, så jag tänker att det finns många olika sätt att jobba med just parkeringstal. Men det är klart att även boende i nyproduktion kan behöva boendeparkering.

Anförande nr 54

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Trafikborgarrådet är tydlig med vad han tycker, och det var därför det var intressant huruvida det här var kommunledningens uppfattning. Det verkar det inte vara, utifrån svaret. Allt som har med gröna p-tal och parkeringsköp tror jag annars att vi kan vara överens om.

Nu handlade frågan om nyproduktion och om man formellt sett kan neka boende att ha boendeparkering fast alla andra på den gatan har boendeparkering, som trafikborgarrådet vill göra. Det är mer principiellt hur man ser på lagstiftningen, alltså likabehandlingsprincipen i kommunallagen. Jag uppfattar att finansborgarrådet inte har samma uppfattning som trafikborgarrådet i den här frågan.

Anförande nr 55

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Det här förtjänar kanske en annan och egen lite längre diskussion. Jag vill inte uttala mig för någon annan, men jag kan konstatera att det var en statlig utredning som det resonades kring. Det är liksom ingen förändring när det gäller reformer av boendeparkeringen.

Anförande nr 56

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Då är det klarlagt att finansborgarrådet och trafikborgarrådet har olika uppfattningar i den här frågan. Jag kan medge att frågan inte är enkel rent allmänt, men just kommunallagen med regler om likabehandling är ganska tydlig. Jag kan också se framför mig att det är stora svårigheter att säga nej till några boende i en fastighet utmed en gata med boendeparkering som övriga har rätt till.

På lång sikt kan vi kanske se att det här systemet inte är hållbart, men under överskådlig tid kommer vi säkert att ha det kvar. Och då uppfattar jag, om jag drar slutsatser av vad finansborgarrådet säger, att man inte kommer att röra boendeparkeringen och inte heller ändra reglerna vad gäller nyproduktion så att boende i nyproduktion ska förbjudas att parkera sina bilar med boendeparkering. Det är så jag tolkar finansborgarrådet till slut.

Anförande nr 57

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Det är mycket tolkningar. Jag kan bara konstatera att man resonerade om en statlig utredning. Annars gäller den beslutade politiken. Det finns i vår budget, och där finns boendeparkering även för nyproduktion.

Fråga 6. Den statliga satsningen på äldreomsorgen och Stockholms användning av pengarna

Anförande nr 58

R o b e r t M j ö r n b e r g (V): Ordförande, ledamöter, stockholmare och Erik Slottner! Vänsterpartiet har tillsammans med Moderaterna och Kristdemokraterna fått igenom en ändring i statsbudgeten, där 4,35 miljarder tillförs äldreomsorgen redan under 2021. Ytterligare satsningar är att vänta både för 2022 och 2023. För Stockholms del bör det här bli ett tillskott på runt 300 miljoner kronor som vi anser att vi borde satsa på att få bort timanställningar inom staden. För 2022 och 2023 öronmärks 2 miljarder specifikt för att få ned andelen timanställningar och tidsbegränsade anställningar.

Den långsiktiga ambitionen på riksplanet är att andelen tidsbegränsade anställningar ska halveras. Men visst är vi överens om att Stockholm borde sätta ribban högre? Eftersom pengarna går ut redan i år behöver staden agera väldigt snabbt så att de anställda och de äldre kan se tydliga skillnader i verksamheterna redan i år. Hur ser Erik Slottner på möjligheten att komma till rätta med det stora överanvändandet av tim- och visstidsanställningar i äldreomsorgen i Stockholm?

Anförande nr 59

Borgarrådet S l o t t n e r (KD): Tack för frågan, Robert! Beslutet om de extra pengarna togs i riksdagen i onsdags eller torsdags om jag minns rätt. Vi är ju inte helt fria att använda dem heller. En del av pengarna ska gå till att få färre timavlöningar, alltså färre visstidsanställda inom äldreomsorgen, en annan del ska gå till ökad personalkontinuitet, en tredje del ska gå till anställning av fler sjuksköterskor och en fjärde del ska gå till investeringsstöd för bostäder för äldre, både särskilda bostäder och trygghets- eller seniorbostäder.

Allt det här är väldigt välkomna satsningar, och det är klart att jag som äldreborgarråd är väldigt glad för den här satsningen som våra partier gemensamt har kunnat göra i riksdagen.

Vi vet alltså inte riktigt riktlinjerna för hur pengarna ska användas. Jag är mån om att vi så snabbt som möjligt tar reda på detta för att vi ska kunna få pengarna så tidigt som möjligt så att vi ska kunna använda pengarna så tidigt som möjligt. Det blir ju svårt om pengarna börjar delas ut i verksamheterna i höst.

Då får vi i samband med det också se om det finns några riktlinjer för hur pengarna ska användas. Ungefär en fjärdedel av de anställda inom äldreomsorgen i Stockholms stad är visstidsanställda. Det skiljer sig inte dramatiskt från genomsnittet; det ligger något över, men det är inte så att vi är absolut sämst i klassen på något sätt. Ungefär så här har det sett ut de senaste tio femton åren, alltså både under borgerliga styren och

socialdemokratiska styren där Vänsterpartiet har ingått, vill jag påpeka. Under den förra mandatperioden där Vänsterpartiet var ansvarigt för äldreomsorgen hade vi till och med något fler visstidsanställda inom äldreomsorgen än vad vi har nu.

Jag jobbar på flera olika fronter för att få ned andelen visstidsanställda inom äldreomsorgen, eftersom jag tycker att de är för många i dag. Förhoppningsvis ska det här stimulansbidraget kunna göra den resan ännu lättare.

Anförande nr 60

R o b e r t M j ö r n b e r g (V): Tack så mycket för svaret! Jag är glad att Erik är glad, och vi ser nog delvis lika på det här.

Jag skulle vilja dyka lite djupare just kring anställningsformer utifrån ett pandemiperspektiv. Coronakommissionen har ju riktat skarp kritik mot Sveriges hantering av äldreomsorgen under pandemin och gjort bedömningen att de höga dödstalen bland äldre har en grund i den allmänna smittspridningen och strukturella brister i äldreomsorgen. Det här visar även Kommunals rapport *Pandemi på äldreboendet* på. Pandemin har väl i någon mån visat oss att timanställningar helt enkelt inte hör hemma inom äldreomsorgen och att fler fasta anställningar skulle öka tryggheten för de anställda men framför allt leda till en bättre omsorg för de äldre. Jag ser det som att vi nu har ett ypperligt tillfälle.

Min andra fråga handlar mer om ambitionerna framgent, efter 2024. Jag tolkar det som en utökad ambition från Kristdemokraternas sida att ta itu med det här problemet, och jag välkomnar det.

Anförande nr 61

Borgarrådet S l o t t n e r (KD): Jag tolkar kanske inte riktigt Coronakommissionen på samma sätt, att det så att säga finns ett linjärt samband mellan andelen visstidsanställda och dödstalen inom äldreomsorgen. Jag vet att Kommunal drog ett sådant tydligt samband, medan jag har sett andra rapporter som inte visar att det finns något samband över huvud taget.

Även om det har funnits fler visstidsanställda på drabbade boenden är det ibland svårt att veta vad som är en faktor av vad. Vad beror på vad? Det kan ju ha varit väldigt höga sjukskrivningar på det boendet som gjorde att de var tvungna att ta in extraanställd personal. Eller är det så att det har varit visstidsanställningar som har orsakat de höga dödstalen? Jag tror att det är lätt att dra alltför förhastade slutsatser. Men det är en viktig arbetsmiljöfråga, det är en viktig jämställdhetsfråga och det är en viktig fråga också för att höja attraktiviteten för det här yrket i framtiden att de som vill jobba heltid och ha fasta anställningar i så hög utsträckning som möjligt också ska kunna ha den möjligheten.

Anförande nr 62

R o b e r t M j ö r n b e r g (V): Tack igen, Erik, för dina ord! Jag tar fasta på de sista meningarna, där jag delar mycket av det du säger.

Det Vänsterpartiet skulle vilja göra är att få fram ett lokalt kollektivavtal, där staden tar initiativ för att komma till rätta med den här problematiken för de anställda inom äldreomsorgen och samtidigt inleda arbete med att ställa motsvarande krav på de privata aktörerna. Genom förhandlingar med de fackliga organisationerna kan vi få fram en modell som är väl förankrad och därmed har förutsättningar att fungera på arbetsplatserna. Det är så vi traditionellt sätt löser den här typen av frågor på svensk arbetsmarknad, och vi tycks ju ändå landa i en liknande analys.

Jag tackar så mycket för svaren!

Anförande nr 63

Borgarrådet S l o t t n e r (KD): Lokala kollektivavtal har vi inte tagit ställning till att jobba med i staden. Däremot tycker jag att det är väldigt viktigt när vi pratar om de här frågorna att fler tillsvidareanställningar också går hand i hand med en högre utbildningsnivå. Det kan inte vara så att vi bara börjar tillsvidareanställa personer som saknar adekvat utbildning eller som kanske inte har tillräckligt bra språkkunskaper för att kunna utföra arbete på ett professionellt, tryggt och säkert sätt. Utbildning och fler tillsvidareanställningar måste gå hand i hand.

Jag tycker ibland att det från oppositionens sida förenklas väldigt mycket i den här debatten. Ibland sägs det att det bara är att tillsvidareanställa alla som jobbar inom äldreomsorgen, men riktigt så enkelt är det inte. Jag tror att det skulle degradera synen på yrket om du kunde få en tillsvidareanställning oavsett vilka kvalifikationer du har. Så skulle vi aldrig göra inom något annat yrke, och det ska vi inte heller göra inom äldreomsorgen. Det är viktigt att statusen på det här yrket stärks framöver.

Fråga 7. Boendeparkering

Anförande nr 64

P e t e r W a l l m a r k (SD): Vilken tur att jag lyfte den här frågan som finansborgarrådet inte kunde svara på i ett tidigare inlägg till ansvarigt borgarråd!

Av svaren vi fick från finansborgarrådet känns det ännu mer konstigt om det här är en personlig krigsförklaring mot boendeparkering i staden från Miljöpartiets sida. Är inte alliansen överens? Det finns en likabehandlingsprincip som vi ska gå efter när det gäller boendeparkering. Att gå ut och avisera att vi ska ha en nollvision framöver – är det verkligen alliansens mening att det ska vara så?

Daniel Helldén har tidigare uttryckt att boendeparkering är ”irrationellt”. Det avslutade han debatten med förra gången, så vi kunde inte ställa någon följdfråga då. Kan inte Daniel Helldén förklara vad som är det irrationella i boendeparkering och vad det innebär för Miljöpartiets syn på saken?

Anförande nr 65

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Vad jag uttalade mig om var, precis som Anna König Jerlmyr sa, en statlig utredning som kom i förra veckan och som DN ställde frågor om. I den utredningen pratade man om att man kraftigt ska minska parkeringstalen, det vill

säga vad vi som stad kräver när det gäller att bygga ett antal parkeringsplatser i nya hus.

Det där kan vara bra. Man får fler bostäder, och det blir billigare bostäder eftersom man inte behöver bygga alla garage. Men det ställer till problem när man har boendeparkering. När vi inte ställer krav på garage, som egentligen ska finnas i fastigheterna, så kommer bilarna i stället att hamna på gatan. När det gäller nya hus och fastigheter i innerstaden kan det alltså åka ut ytterligare 50 bilar på gatorna, och vi vet ju hur lite plats det finns i staden.

Min poäng i det sammanhanget är därför att man måste titta även på den aspekten. Man kan inte bara rycka bort kravet på parkeringsplatser i fastigheterna utan att man har löst problemet att folk faktiskt skaffar bil. Då måste man kanske ändå bygga de här garagen.

Jag önskar att vi kunde skapa bra mobilitetslösningar som buss, cykel, bilpooler och sådant som gör att folk inte skaffar bil. Men vi vet i dag att när vi skruvar ned parkeringstalen för mycket så hamnar bilarna på gatan, eftersom vi har boendeparkering. Det ställer till det, så min poäng med det som jag har pratat om när det gäller boendeparkering är: Ska vi skruva ned parkeringstalen i nyproduktion måste vi också se över boendeparkeringsfrågan, annars får vi fortsätta att bygga de garageplatser som behövs när vi bygger bostäder. Det tycker jag är självklart, och därför blir det ologiskt med ett system med boendeparkering när man inte pekar ut att det faktiskt är fastighetsägarnas skyldighet att se till att det finns parkeringsplatser.

Anförande nr 66

P e t e r W a l l m a r k (SD): Jag vet inte; jag fick fortfarande inte svar på vad som är irrationellt i det här. Borgarrådet har chansen att svara en gång till. Det är tredje gången jag ställer frågan.

Du har aviserat stora bostadsområden, bland annat Årstafältet, och att det inte ska finnas någon parkeringsnorm över huvud taget, att vi ska ha en nollvision. Är det verkligen meningen? Vi delar också meningen att vi ska ha en cykelstad. Vi ska ha kollektivtrafik som fungerar. Men ska vi bygga stora stadsdelar med framför allt många barnfamiljer som flyttar dit och som har en bil i hushållet, är det då inte meningen att de ska kunna ha det för att ta sig till det liv man har utanför att ta sig till och från arbetet? Det löser sig inte i det här fallet.

Det finns fortfarande en likvärdighetsprincip i kommunallagen som vi ska jobba efter, och den måste även gälla boendeparkering i det här fallet.

Anförande nr 67

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Jag vet inte varifrån Peter Wallmark har fått att jag har pratat om en nollvision när det gäller parkering. Det har jag aldrig sagt. Det är andra människor som säger det om mig. Om det är någonting jag gör bland annat som ordförande i Stockholm Parkering så är det att bygga massor med garage för flera miljarder. I Norra Djurgårdsstaden bygger vi ett av de största garagen och i Hagastaden

bygger vi ett enormt garage för massor av pengar. Det gör vi för att det behövs, för vi måste lösa den här frågan. Det är inget snack om saken.

När det gäller Årstafältet, Hagastaden och Norra Djurgårdsstaden har man sedan lång tid tillbaka, långt innan jag blev borgarråd, haft principen att de här områden inte får någon boendeparkering, därför att man från början planerade dem med det antal parkeringsplatser som behövs. Det är inte jag som planerar det; det är stadsbyggnad och exploatering som gör det. Den regeln gäller för Årstafältet. Det har alltid varit så. Det är inte jag som har hittat på det.

Vad jag har diskuterat är om man bygger enskilda hus. Drar man då ned parkeringstalet för mycket så trycker man ut nya bilar på gatorna.

Anförande nr 68

P e t e r W a l l m a r k (SD): Jag ställer frågan om irrationell boendeparkering en gång till – svara gärna på den frågan!

Daniel Helldén pratade sist vi debatterade den här frågan om att det var 35 000 parkeringar vi har i Stockholms stad i dag och det har varit statiskt ganska länge, samtidigt som vi bygger nya bostadsområden. Samtidigt tar vi bort mark till som går till popup-restauranger och annat som slår sönder boendeparkeringar framför allt i innerstaden men även i ytterstaden. Visst, då får man förklara att man ska lösa det på ett annat sätt. Men att bara gå ut och kommentera att det är en irrationell lösning med boendeparkering tarvar en förklaring. Det är väldigt många som vill ha svar på den frågan. Nu har Daniel Helldén chansen med en minut kvar. Svara gärna på frågan! Det är femte gången jag ställer frågan: Vad menas med irrationell boendeparkering?

Anförande nr 69

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Jag har inget minne av att ha sagt att det är irrationellt.

När det gäller likabehandlingsprincipen vill jag bara säga att Göteborg har den här principen, och det fungerar alldeles utmärkt. Boendeparkering är en undantagslagstiftning i kommunallagen och parkeringslagen för att lösa de problem som framför allt finns i Stockholms innerstad, där en stor del av fastigheterna byggdes i en tid innan bilen fanns som stort fenomen. Det finns inte garage till alla dessa. Då införde man boendeparkering för att lösa frågan för alla i innerstaden som har problem. Sedan har man låtit detta växa ut över nya fastigheter.

I dag har vi områden som har 1 eller 2 i parkeringsnorm, det vill säga man har massor av garage och ändå boendeparkering. Detta är irrationellt, eftersom boendeparkeringen var till för att lösa problemet för dem som inte hade parkeringsplatser. Det är det som är konstigt med den här lagstiftningen: Den har fått spilla över även till fastighetsägare som har parkeringsplatser. Man kan alltså välja mellan att ställa bilen billigt på gatan eller skitdyrt i ett garage som finns i den egna fastigheten.

Fråga 8. Stadens arbete med att möta tjejer med kriminell livsstil

Anförande nr 70

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Ordförande, fullmäktige! Eftersom jag också ställer en fråga till Jan Jönsson får jag väl börja med att beklaga att din linje inte vann på ert möte. Jag noterade också att det här var första gången som jag hörde Sverigedemokraterna prata om likabehandling, men så gällde det ju också parkering.

Till min fråga: För några veckor sedan kom det uppgifter om att tjejer och kvinnor som deltar i kriminella gängmiljöer gör det på ett mycket mer aktivt sätt än vad man tidigare har trott. Man har ofta tänkt att tjejer är passiva flickvänner som liksom hänger med, men det har visat sig att det finns ett 50-tal tjejer och kvinnor i Stockholm som man ser har mer eller mindre ledande positioner i gängmiljöer.

Min fråga gäller hur staden anpassar sitt arbete för att fånga upp de här personerna bättre.

Anförande nr 71

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Tack för en mycket viktig fråga! Det här var faktiskt ett tema som vi hade för Trygghetskonferensen i höstas, jag vet inte om du minns det. Då tog vi just upp det här och hade med ett antal forskare och även några unga kvinnor som själva har erfarenhet av att ha varit indragna i gängmiljön på ett väldigt aktivt sätt men som nu har tagit sig ur.

Det vi kunde konstatera är i och för sig att kommunens insatser inte gör skillnad på kön. Det är bara det att män och pojkar är så oerhört överrepresenterade så de liksom tar över mycket av verksamheterna. Stockholms stad stöder ett antal organisationer som har riktad verksamhet just till unga kvinnor och tjejer. Det är bland annat Processkedjan och Kris. Inom vår egen verksamhet, som inte ligger på socialtjänsten, har vi Lava. Även idrottsförvaltningen har en del projekt. Enskede-Årsta-Vantör har riktad verksamhet i sin fritidsverksamhet.

Annars handlar det väldigt mycket om det som gäller för alla, det vill säga se till att man klarar skolgången. Det handlar om att ge snabb reaktion till exempel genom allvarssamtal, att social insatsgrupp så fort som möjligt kopplas till de här unga kvinnorna. Vår uppsökande verksamhet både via arbetsmarknadsförvaltningen men också fältassistenter och ungdomsjour riktar sig förstås även till tjejer. Man ska inte tänka att bara för att de är tjejer så kan de inte hamna i det här, för det händer verkligen.

Anförande nr 72

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Det är jättebra att staden stöder civilsamhället, där det finns en kompetens kring det här, men jag måste säga att jag ändå blir lite orolig när det gäller stadens egna verksamheter och sociala insatsgrupper. Precis som borgarrådet säger tänker jag att män är i en sådan otrolig majoritet i detta, så jag tror att även om man säger att det är samma för alla så blir verksamheterna mer anpassade för män om man har män och jobbar mot män.

Det som har rapporterats kring den här gruppen kvinnor är att de inte är lika våldsaktiva. De är aktiva i gäng men inte lika våldsaktiva. Det är inte de som skjuter och deltar i de här mer fysiska och dödliga uppgörelserna, vilket gör att jag tänker att man måste jobba mot dem på ett annat sätt. Risken att de blir rädda för sina liv är kanske lägre, och det är på ett sätt gott för de här tjejerna. Men det kan också göra att upptäcktsmöjligheten blir lägre.

Vad tänker borgarrådet att man behöver göra på de sociala insatsgrupperna för att faktiskt nå de här personerna?

Anförande nr 73

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Det är mycket av det spåret som vi hade på Trygghetskonferensen, det vill säga att jobba så att professionella inte automatiskt tänker att killar begår en massa brott och tjejer mer är något slags bihang som finns där som något slags uppapperskor till killarna.

Antalet är tack och lov fortfarande relativt litet. Vi kanske kan hoppas att det fortsätter så. Det är mycket möjligt att vi behöver uppmärksamma den här gruppen ännu mer, men huruvida det går att göra riktad verksamhet är lite svårt att veta, för per stadsdel är det fortfarande väldigt få.

Anförande nr 74

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Även om de här tjejerna och kvinnorna kanske är en lite mer aktiv del av den kriminella livsstilen än vad man förut har vetat är de också väldigt utsatta i de här miljöerna. De här tjejerna utnyttjas, ofta sexuellt. Det har de vittnat om, och det är inte så förvånande att kvinnosynen i de här miljöerna är katastrofal. Man kan leva i våld liksom utifrån och inifrån på ett sätt som jag tänkte höra med dig om det finns någon anpassad verksamhet för. Det vill säga, man är både utsatt för våld i nära relation och har samtidigt en kriminell livsstil. Hur tänker Jan Jönsson kring anpassade insatser för det?

Anförande nr 75

Borgarrådet J ö n s s o n (L): På torsdag morgon ska jag faktiskt träffa alla Relationsvåldscentrum för att diskutera hur man ska tänka kring deras uppdrag. Som det är nu har det blivit lite begränsat till att "bara" handla om dem som verkligen är utsatta för våld i en nära relation i hemmiljö och liknande. Men vi ser ju att det är andra grupper som bland annat kommer att fångas upp av vårt nya program kring mäns våld mot kvinnor, där bland annat utsatta för sexuellt våld är en del liksom själva sexhandeln. Dessa tycker vi också borde kunna ingå under Relationsvåldscentrums tak.

Det här skulle också kunna vara en grupp, och man kan mycket väl tänka sig att en del tjejer lever i något slags blandproblem där man är indragen både i kriminalitet och i sexhandel. Det ska bli intressant på torsdag!

§ 12 Valärenden i kommunfullmäktige 2021

Anförande nr 76

T o r u n B o u c h e r (V) : Ordförande! Jag vill komplettera med en avsägelse från Clara Lindblom ur kommunstyrelsen. För er som inte vet: Hon snart få barn – ett till. Hon vill alltså inte sitta i kommunstyrelsen, och hon har skickat in sin avsägelse, men den har hamnat på villovägar. Jag vill härmed anmäla detta muntligt, och det gäller från den 1 maj.

§ 15 Taxa för upplåtelse av offentlig plats med polistillstånd

Anförande nr 77

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Ordförande! Här kommer en hemställan från trafiknämnden om att få revidera taxan för upplåtelse av offentlig plats med polistillstånd. Det är ett antal förändringar som sker, och jag tänkte nämna några.

Vi inför bland annat en kristaxa, som kommer ur pandemin vi befinner oss i. Vi har varit tvungna att ett antal gånger ta upp förändringar i olika taxor här i fullmäktige. För att underlätta detta inför vi nu en taxa där vi kan halvera eller sätta en nolltaxa direkt i krisledningsnämnden. Därmed kan vi vara snabbare vid kriser. Det har varit en lite för tungrodd procedur för att kunna underlätta för näringslivet i Stockholm.

Vi låter förändra taxorna för små försäljningsställen. Det blir billigare att ha små försäljningsställen och lite dyrare att ha större. Det är ett sätt att främja de mindre aktörerna. Vi inför en ny taxa som kallas box park, det vill säga en taxa för om man langar upp någonting – det kan vara en container eller något annat – där man kan ha tillfälliga uteserveringar, försäljning eller något annat och aktivera en plats som kanske annars inte syns eller används. Vi får helt enkelt en mer levande och fruktbar stad. Här sätter vi en, om man jämför med andra saker, låg taxa och möjliggör denna typ av verksamhet.

Vi tar bort en taxa som har funnits, det vill säga en förmån man kunde få om man hade en byggetablering som var välskött. Då kunde man få nedsättning av taxan för att använda marken med 50 procent. Detta har sedan det infördes varit problematiskt på flera sätt. En sak, som kanske inte är problematisk, är att det inte är så många som har använt detta – eller rättare sagt använder man det hela tiden, och man kortar inte ned tiden trots denna taxa. Det har varit problem med företag som egentligen inte vet vad etableringen i slutändan kommer att kosta när det gäller att det ska godkännas om de har skött sig eller inte. Vi har fått en del tvister där man ska avgöra vad det innebär att sköta sig och inte sköta sig. Det har varit tungrott, så vi sänker taxan lite grann för alla verksamheter till samma nivå som tidigare betalades ut för att man hade skött sig. Taxan har helt enkelt inte fått den effekt som man hade trott, så vi försöker arbeta på andra sätt med det där.

Slutligen kan jag nämna en taxa, som är helt ny, för stadsodling. Med hjälp av trafikkontoret kan man nu helt enkelt hyra en bit mark, till exempel en bit av en sommargata eller något annat, och odla där. Vi sätter då nolltaxa upp till sex kvadratmeter. Över sex kvadratmeter blir det en marginell taxa, som är lite olika beroende på var man är i staden. Vi har ju haft stadsodlingar sedan länge och har det fortfarande i stadsdelarna, där stadsdelarna med markupplåtelseavtal helt enkelt hyr ut en bit mark gratis till framför allt föreningar. Det finns fortfarande kvar, så den verksamheten finns alltså utöver detta. Men nu öppnar vi upp andra platser i staden för stadsodling.

Med det yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 78

T o r u n B o u c h e r (V): Ordförande! Jag hade kunnat fortsätta med stadsodling, för det är precis därför jag ska gå upp och prata i en fråga som jag normalt sett aldrig är uppe i annars.

Jag yrkar bifall till Vänsterpartiets reservation i kommunstyrelsen och Feministiskt initiativs reservation. Den går ut på att vi även fortsättningsvis undantar ideellt bedriven stadsodling från avgift, kanske mycket beroende på att vi tycker att det är problematiskt när 14 000 elsparkcyklar avgiftsfritt kan placeras ut i stadens mest centrala delar. Då tycker vi helt enkelt att det är lite utmanande att ha avgift för stadsodling.

Anförande nr 79

Borgarrådet H e l l d é n (MP): För den del som har funnits tidigare, stadsodlingar som är i stadsdelarna, fortsätter det precis som vanligt att vara fritt. Det är alla deras parker och allting, som inte trafikkontoret har någon rådighet över. Det här handlar om alla andra typer av miljöer, som man tidigare inte har kunnat ha det här på. Det blir gratis upp till sex kvadratmeter för vem du än är att göra de här sakerna. Om man kommer upp till sju kvadratmeter kostar det 200 kronor om året för att göra det här. Men för att ha någon form av begränsning så att man inte ansöker om att odla upp hela Sveavägen har vi den här taxan.

Anförande nr 80

T o r u n B o u c h e r (V): Det kanske var en idé annars: att odla upp hela Sveavägen! Det skulle passa oss. Men jag tänker inte argumentera emot, utan jag tycker att det lite grann är den signal det skickar att vi fortfarande har ett jätteproblem med elsparkcyklarna men samtidigt tar ut en avgift för stadsodlingar.

Jag förstår frågan, men jag vidhåller vår reservation.

Anförande nr 81

M a d e l e i n e K a h a r a s c h o F r i d h (FI): Feministiskt initiativ vill egentligen mest ställa sig bakom Vänsterpartiets förslag till beslut.

Sedan tänker jag att det egentligen vore ganska fint om Sveavägen vore mer odlad än vad den är. Det är ändå lite förvånande att Miljöpartiet inte uppmuntrar den här delen av de nya, ganska tydliga, riktlinjerna mer. Jag tänker att just stadsodling är någonting som är väldigt bra och viktigt. Det vill vi såklart också uppmuntra och inte sätta avgifter för.

§ 16 Revidering av Riktlinjer för handläggning inom socialtjänstens äldreomsorg

Anförande nr 82

Borgarrådet S l o t t n e r (KD): Fru ordförande! Riktlinjerna för biståndshandläggning är ett viktigt verktyg för att biståndshandläggarna ska kunna ge äldre det stöd som de är i behov av. Det är också ett redskap för att underlätta för biståndshandläggarna att ge just rätt insatser utifrån de individuella behov som enskilda äldre har.

Förutom en del rent redaktionella förändringar liksom en del uppdateringar utifrån förändrad lagstiftning föreslås ett helt avsnitt om välfärdsteknik som inte har funnits tidigare. Det här är ett område där offentlig sektor, inte minst den omsorgsnära delen av offentlig sektor, ligger hopplöst efter. Det är ett område som har varit en av de största prioriteringarna för mig som äldreborgarråd. Tyvärr har coronapandemin satt en del käppar i hjulen, men kursen ligger fast. Det är väldigt viktigt att det nu i riktlinjerna fastslås att digitala hjälpmedel ska vara förstahandsalternativet inom natttillsyn och inköp. Jag är helt övertygad om att ökad digitalisering är ett sätt att öka kvaliteten för den äldre, ett sätt att förbättra arbetsmiljön för dem som jobbar där och ett sätt att sänka kostnaderna för kommunen.

Ett nytt avsnitt om det förebyggande arbetet tillförs också, vilket är väldigt välkommet. Staden erbjuder ett rikt utbud av förebyggande insatser, och många gånger kan dessa insatser skjuta upp behoven av biståndsbestämda beslut men även till och med kunna vara ett fullgott alternativ till biståndsbedömda insatser i vissa fall. Satsningen på Matlyft och samarbete med Volontärbyrån är två exempel på hur vi har stärkt det förebyggande arbetet under den här mandatperioden.

En annan viktig förändring är att vi nu tydliggör att begreppet hög ålder, som finns i dokumentet, nu bestäms till 85 år. Detta har inte tidigare definierats, och det har därmed funnits en risk för att man har tolkat begreppet hög ålder på olika sätt i stadsdelarna. Men nu förtydligar vi detta; det är 85 år. Detta förtydligande tillsammans med de 40 miljoner kronor som vi i fullmäktige beslutat om i samband med budgeten för att minska andelen anslag till särskilt boende för åldersgruppen över 85 år hoppas jag nu ska leda till att andelen avslag också minskar.

När riktlinjerna väl är antagna kommer våra över 300 biståndshandläggare som finns på äldresidan att utbilda sig om de nya riktlinjerna. Jag har noterat att förslaget till nya riktlinjer har tagits väl emot i våra stadsdelsnämnder liksom att beslutet fattas i enighet i denna församling, vilket jag tycker är extra positivt.

Därmed yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 83

M i r j a R ä i h ä (S): Ordförande och fullmäktige! Det är mycket som är bra i de nya riktlinjerna, framför allt det här med välfärdstekniken. Jag håller med borgarrådet om att det är en viktig sak som behöver utvecklas, men det är också bra att vi fastställer i staden vad som är hög ålder och vad som inte är hög ålder.

Vi har inte reserverat oss, men för den sakens skull tänker jag inte låta bli att ha synpunkter på vissa saker. Vi börjar med 600 poäng från komvux, Erik. Du vet att jag har tjtatat om det här. Det finns en överenskommelse på SKR sedan 2017. 800 poäng från komvux är vårdbiträde, och 1 500 poäng är undersköterska. Det finns ingenting annat. Och vi fortsätter att köra med dessa 600 poäng, som inte är tillräcklig medicinsk kompetens och kunskap hos den personal som jobbar. Nu är anhörigvårdarna väldigt speciella. Det är dem vi bestämmer om här och där vi också gemensamt har sagt att vi inte vill ha hur många som helst.

Det andra är det som vi kallar för ickevalsalternativet, den äldre som inte väljer hemtjänst. Vi tycker fortfarande att det faktiskt vore allra enklast rent administrativt att kommunen tar hand om den gruppen. De är inte många, och de orkar inte välja. Men det är faktiskt sådant som ökar den administrativa bördan för biståndsbedömarna att börja leta efter den som är närmast geografiskt den äldre som ska ha hemtjänst. Det är lite onödigt, tycker vi, och vi hade önskat att vi tydligare hade kunnat reservera oss mot det här och ändrat ickevalsalternativet. Vi gör det inte den här gången, men jag måste ändå få påpeka att jag inte tycker att det här är så smart.

Anförande nr 84

R o b e r t M j ö r n b e r g (V): Ordförande, ledamöter, stockholmare! Vänsterpartiet vill återremittera detta ärende då det tyvärr saknar de relevanta synpunkter som kommunstyrelsens pensionärsråd lyfte när kommunstyrelsen fattade beslut.

Det finns ändå en hel del positivt att säga om riktlinjerna, och vi välkomnar dem överlag. Vi välkomnar speciellt att de lyfter fram skäl som oro, ensamhet och otrygghet och att det ska beaktas i större utsträckning i biståndsbedömningen och att äldre inte ska behöva bo kvar i en otrygg miljö mot sin vilja. Äldrecentrets SNAC-undersökning visar dock att detta att i högre åldrar bo ensam med de besvär som det för med sig tyvärr ger en förhållandevis liten sannolikhet att få ett beslut om vård- och omsorgsboende. I stället visar rapporten en tydlig utveckling mot att fler bor kvar i hemmet med utökade hemtjänststimmar. Rapporten ger inget svar på om de äldre som beskrivs vara i hög ålder, ensamstående och med besvär av oro blir hjälpta av bostadsanpassning. Vi anser att ledsagning till aktiviteter skulle kunna vara ett värdefullt alternativ för dem som lever i isolering och ensamhet.

Avseende mat och måltider tycker vi också att det ska vara en faktor som vägs in i bedömningen till särskilt boende såväl till servicehus som till vård- och omsorgsboende och att hemtjänsten generellt beviljas tillräckligt med tid för assistans vid måltidsberedning.

Det som dock oroar ganska mycket är biståndshandläggarnas arbetssituation, i synnerhet i relation till de äldres rättigheter. Akademikerförbundet SSR släppte en rapport förra året, en Novusundersökning som faktiskt är skrämmande läsning. Där framgår att var sjätte handläggare anser att det är budget som styr helt i bedömningen av bistånd. Nästan hälften har varit med om påtryckningar från ledare i syfte att få dem att ändra bedömningen till en mindre generös. Det här är väl ingenting som någon av oss vill. Detta är också kopplat till en högre arbetsbelastning, som handläggare rapporterar om. En hög arbetsbelastning ger ett mindre kvalitetsfullt arbete.

Vi är långt ifrån nöjda med de siffror som SSR visar på. De är förvisso nationella, men det är ett övergripande symptom att äldreomsorg är ett underprioriterat politikområde i någon mening. Kanske är det här vi hittar skillnaden mellan skälig respektive god levnadsnivå.

Anförande nr 85

O r d f ö r a n d e n : Vänsterpartiet har inte någon reservation i kommunstyrelsen till förmån för återremiss. Ni har ett SU, så det är alltså ett nytt yrkande Robert Mjörnberg lägger fram nu om återremiss. Jag ser att det pågår en förhandling i salen för att klargöra detta. Eftersom det har yrkats måste någon gå upp att säga om det inte gäller.

Anförande nr 86

Borgarrådet S l o t t n e r (KD): Ordförande! Jag tolkar kroppsspråket här som att det ändå är ett enigt beslut vi ska fatta här i kväll. Vad bra! Jag fick lägga lite tid på att utröna huruvida Vänsterpartiet hade en reservation eller inte men kom fram till att ni tydligen inte hade det – jättebra!

Jag ska bara kommentera några saker som bland andra Mirja Räihä var uppe och sa. De här 600 poängen är framför allt en fråga för förfrågningsunderlaget och inte för riktlinjerna, precis som du också sa. Men det är svårt att nu ställa krav på att alla ska ha de nya poängskalorna, som alltså är ganska nya, eftersom det är så många anställda inom äldreomsorgen som bara har 600 som vårdbiträdesutbildning eller 1 200 som undersköterskeutbildning. Däremot har vi skrivit in att vi nu ska förbereda oss för att anpassa oss till de nya poängkrav som gäller och de utbildningar som staden i dag erbjuder. Det är 800 poäng för en vårdbiträdesutbildning och 1 500 poäng för en undersköterskeutbildning. Men det går inte att ställa krav på detta redan nu, utan vi förbereder oss för det. Annars skulle det bli väldigt konstigt, och det skulle till och med kunna leda till att många skulle bli av med sina tillstånd att bedriva äldreomsorg. Det skulle vara väldigt olyckligt.

Ickevalet har vi diskuterat förr. Vi vet att det är väl känt att vi har olika åsikter om det, men jag tycker nog faktiskt att argumentet från Socialdemokraterna att det är enklast rent administrativt är ganska dåligt. Jag tycker att det ska finnas väldigt goda argument om man ska förvägra de privata utförarna, som ändå utgör runt 70 procent av hemtjänsten i Stockholm, just den här kundkretsen. Efter att vi gjorde förändringen så att även de privata utförarna fick erbjuda ickeval har jag inte tagit emot ett enda klagomål från någon äldre omsorgstagare, från en enda biståndshandläggare eller från en enda stadsdel om att detta skulle ha varit någon stor administrativ tung börda. Däremot har det varit väldigt uppskattat bland de privata utförare som har valt att delta.

Jag tror nog att ni får fila på argumentationen lite till. Jag hoppas att ni vid ett eventuellt maktskifte – Gud förbjude – inte kommer att ändra på detta nästa mandatperiod utan att det får vara kvar så att vi slipper hattigheten.

Det är bra att Robert Mjörnberg lyfter biståndshandläggarnas arbetssituation. Det är självklart så att budgeten är styrande, men man har en socialtjänstlagstiftning att följa – punkt slut. Pengarna ska räcka till. Det är meningen när vi gör budgeten att pengarna ska räcka till för att ge de insatser som de äldre har rätt till enligt socialtjänstlagen och

de riktlinjer vi ger. Om man tittar just på arbetsbelastningen ligger Stockholm bättre till; vi ligger någonstans mellan 60 och 80 omsorgstagare per handläggare, medan riksgenomsnittet är över 100. 60–80 låter mycket, men det är alltså åtminstone under riksgenomsnittet, vilket vi i alla fall kan glädjas lite åt.

Anförande nr 87

M i r j a R ä i h ä (S): Ordförande, fullmäktige! Nu är det så, Erik, att i det här ärendet pratar man om 600 poäng för anhörigvårdarna – inte något annat. Anhörigvårdarna var enligt ett tidigare kommunfullmäktigebeslut alltid anställda i Stockholms stad, inte hos de privata utförarna och inte hos välfärdsföretagen över huvud taget.

SKR:s styrelse fattade ett beslut i fullständig enighet om att fastställa poängantalen. Sedan har inte detta kommunfullmäktige lyckats implementera dem över huvud taget. Men jag tycker att i detta ärende, där det bara gäller anhörigvårdare och bara dem som redan är anställda i Stockholms stad, hade man gott kunnat lyfta blicken och se till att de har reell kompetens.

Anförande nr 88

Borgarrådet S l o t t n e r (KD): Fru ordförande! Nu är ju inte anhörigvårdarna så många, precis som Mirja också sa tidigare, för vi har velat undvika denna anställningsform. Men det kan ibland vara berättigat att ha den i vissa särskilda fall. Jag tycker i och för sig inte att det är så konstigt att vi har samma poängkrav på dem som jobbar inom hemtjänsten som anställda och dem som jobbar inom hemtjänsten som anhörigvårdare. Jag kan ändå tycka att det finns en viss logik och rimlighet i detta även om det ligger en hel del i det du säger – det ska jag också villigt erkänna.

Anförande nr 89

T o r u n B o u c h e r (V): Jag förstod inte riktigt det där – måste jag gå upp och säga att jag inte vill ha ordet om jag inte vill ha ordet?

(O r d f ö r a n d e n : Eftersom det har yrkats på återremiss måste du formellt ta tillbaka detta yrkande.)

Okej, då förstår jag. Jag tar tillbaka återremissyrkandet från Vänsterpartiet.

Anförande nr 90

B j ö r n L j u n g (L): Det är inte så vanligt att jag deltar i äldreomsorgsdebatten, men jag måste inskräpa det äldreborgarrådet har sagt om det så kallade icke-valsalternativet. Det har blivit ett övermäktigt problem för egen regi, särskilt i den stora stadsdelen Norrmalm. Av det skälet tycker man att det är mycket bra att fler får dela bördan av ickevalsalternativet så att man sprider det. Det blir oftast lite sådant som är oförberett, så av det skälet är också den här nyheten i riktlinjerna mycket bra. Det har inte med offentligt och privat att göra utan faktiskt också det rena utförandet när det väl kommer till kritan vem som ska göra vad.

§ 17 Stockholms stads trygghetsprogram 2020–2023

Anförande nr 91

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Ordförande! Jag vill i dag få presentera det trygghetsprogram som fullmäktige förhoppningsvis ska anta om en stund. Det innehåller konkreta delar med fokus på både vårt trygghetsskapande arbete vad gäller situationell prevention, det vill säga det förebyggande perspektivet, och förebyggande sociala insatser.

Vi är väldigt stolta över att kunna lägga fram detta, och vi har tydliga mål: Ingen stadsdel i Stockholm ska vara särskilt utsatt 2025. Det är målet. För detta jobbar vi på alla fronter: i skolan, i socialtjänsten, i förskola och i fritidsmiljöer men också tillsammans med polis och civilsamhälle. Vi jobbar för en ren och attraktiv och trygg stadsmiljö.

För oss är tryggheten helt central. Och varför? Jo, vi vet att otrygghet beskär människors livsmönster, begränsar deras rörelsemönster och påverkar deras välmående negativt. Trygghetsprogrammet sätter ramarna för det brottsförebyggande och det trygghetsskapande arbetet. Vi jobbar tillsammans med polisen, och där har vi årliga prioriterade områden som vi fastställer. Det kan vara unga i risk för kriminalitet, det kan vara arbetet mot våldsbejakande extremism och avhopparverksamhet för kriminella. Det är exempel där vi sätter upp prioriteringar.

Programmet omfattar också trygghet i skolan. Jag tänker att det är särskilt aktuellt just den här veckan när unga killar runt om i vår omvärld blir uppmanade att sexuellt ofreda tjejer. Det här är ett medeltida, helt oacceptabelt beteende. Vi måste proaktivt agera för att skolan ska vara en trygg plats där unga tjejer kan känna sig trygga och få vara sig själva. Men i dag upplever för många att skolan inte är en trygg plats, och därför är det viktigt att vi har med det i vårt program. Om brott begås inom skolans område ska det också ses som en brottsplats.

Trygghetsprogrammet ställer krav på mål – tydliga och uppföljbara mål så att vi kan se att våra insatser leder till rätt effekt. Vi jobbar med konkreta lägesbilder lokalt tillsammans med polis. Vi har Trygghet på karta där vi samlar in händelsestatistik från polisen tillsammans med brottsstatistik, tillsammans med brandmyndighetens statistik och ett antal olika myndigheter. Sedan får vi upp en karta där vi kan läsa trender över tid och se om våra insatser ger effekt eller inte. Vilken typ av brottslighet ökar, och vilken minskar? Det analyseras av stadens kriminologer och säkerhetsexperten, och det är ett gediget arbete. Det är inte säkert att ett brott begås där det anmäls, och detta behöver vi också kunna analysera och kartlägga.

Situationell prevention och förebyggande socialt arbete, som jag nämnde, kan handla om den fysiska miljön, att se till att det inte är nedklottrat eller nedskräpat och att man jobbar med bra belysning och bra siktlinjer, för vi vet att det påverkar människor och att vi aktiverar platser. Det kan finnas platser i centrala delar av Stockholm där det begås rätt mycket brott men där människor ändå upplever sig trygga därför att människor i olika åldrar rör sig där. Det är detta vi behöver jobba med.

Därför har vi inspirerats av New Yorks arbete med broken window-teorin men också av platsutveckling, det så kallade Business Improvement District. I år får stadsdelarna 20 miljoner kronor, och vi hoppas att varje stadsdel hittar de offentliga parkerna eller torgen där man kan jobba tillsammans med fastighetsägare, handlare och andra för att just aktivera platserna och jobba med att det ska vara välskött och välkomnande oavsett tid på dygnet.

Det handlar också om att stärka barns och ungas kontroll – deras självkontroll – och att stärka banden till samhället. Här vet vi att tidigt föräldrastöd spelar roll, och det jobbar vi med. Det handlar om deltagande i förskola, att man klarar kunskapsmålen och om riktade sociala insatser. Det är också social prevention som finns med.

Sedan har vi rent trygghetsskapande åtgärder som kanske inte minskar brottsligheten men som gör att den upplevda tryggheten ökar. Det kan vara just att man ökar belysningen, att man beskär höga buskage och annat just för att man ska få en mer trygg fysisk miljö.

Samtliga nämnder och bolagsstyrelser har ett uppdrag i det trygghetsskapande arbetet genom det här programmet. Stadsdelarna kommer att vara oerhört aktiva i det brottsförebyggandet arbetet. De centrala nämnderna har ansvaret för att bidra med kunskap, och kommunstyrelsen har det övergripande arbetet. Det här gör att alla verksamheter i Stockholm kommer att ha en samordnare med ett tydligt mandat. Det kommer att vara utpekat, och de kommer att veta att de har ansvar för en trygg stadsmiljö.

Nu fortsätter vårt arbete för att alla stockholmare oavsett bostadsadress, ålder eller kön ska känna sig trygga.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 92

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Ordförande, fullmäktige! Det står mycket i det här programmet som man kan ha frågor om, men nu har jag en specifik fråga. Om det är någonting som har debatterats i trygghetsfrågan är det skjutningar i det offentliga rummet. Det är något som Stockholm har ett enormt problem med och som bara har växt.

Trots att Sluta skjut! har goda resultat i Malmö, att Göteborg vill införa det och att Brå nu rekommenderar Stockholm och andra städer att införa det är det helt tyst från er sida om detta. Är det prestige det handlar om? Är det för att förslaget kommer från Feministiskt initiativ som ni inte vill ta i det här? Det övergår mitt förstånd. När det går åt rätt håll i många andra delar av landet, särskilt i Malmö, där man har använt sig av det här och det går åt fel håll i Stockholm – varför sitter det så hårt åt att införa Sluta skjut! även i Stockholm?

Anförande nr 93

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Ordförande! Tack så mycket för frågan! I mycket skiljer sig gruppdynamiken eller den organiserade brottsligheten och gängen åt mellan Stockholm, Malmö och Göteborg. Där har de en tydlig gängstruktur, men i

Stockholm är det mycket mer löst definierat. Man byter lojaliteter, och det är inte samma typer av gängstruktur. Här har vi jobbat med polisen och Kriminalvården med individuella handlingsplaner kring dem som är i samma målgrupp som i Malmö och Göteborg. Men vi jobbar på ett annat sätt utifrån vår struktur. Det har också visat sig vara verkningsfullt och effektivt. Man kan ta in komponenter från Sluta skjut! men vårt individbaserade arbetssätt, där över 70 individer sedan 2019 har ingått, har visat sig vara mycket framgångsrikt. Vi kommer att hålla i detta arbete.

Det finns ingen prestige, utan det är bara det att vi har en annan modell. Det är inte sagt att Sluta skjut! skulle vara dåligt, men utifrån Stockholms lägesbild är vår modell bra.

Anförande nr 94

Borgarrådet K a s i r g a (S): Fru ordförande! Det här är ett väldigt viktigt ärende, och jag håller med om det mesta som finansborgarrådet nämnde när det gäller de förebyggande arbetena, särskilt skolans roll som barriär mot kriminalitet och våld. Men som skolpolitiker blir jag också lite bekymrad över att utbildningsförvaltningen inte har fått möjlighet att medverka i beredningen av förslaget trots att programmet mycket tydligt lyfter fram skolans roll och betydelse för flera av programmets fokusområden.

Det andra är att finansborgarrådet nämnde vikten av att ungdomarna och barnen får likvärdig utbildning och bra utbildning. Det är viktigt att hålla ungdomarna borta från gatorna, men då är det inte den rätta vägen finansborgarrådet väljer när man höjer avgifterna på fritidsklubbarna med 50 procent.

Anförande nr 95

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Ordförande! Jag tänker att skolan kommer att bli högst delaktig. Nu står det i vårt trygghetsprogram att alla centrala nämnder och alla verksamheter ska sätta upp egna mål, som vi också kommer att mäta och följa upp inte minst i verksamhetsplanerna. Där kommer man också att visa på aktiviteter. Sedan är det upp till utbildningsnämnden och i slutändan berörda rektorer att jobba med trygghetsskapande åtgärder som vi sedan följer upp. Det kan vara lite olika insatser beroende på hur den lokala lägesbilden ser ut.

Det är därför vi tycker att det är så viktigt att jobba med datainsamling som Trygghet på karta eller tillsammans med polisen, där vi får bra lokala lägesbilder i respektive stadsdel. Men vi kan bryta ned det ännu mer lokalt så att vi kan veta att det blir rätt insats på rätt plats. Att bara kunna erkänna skolan som brottsplats och jobba med att också unga människor ska ses som brottsoffer om brotten begås i skolan är viktigt.

Anförande nr 96

K a r i n G u s t a f s s o n (S): Fru ordförande, fullmäktige! Utan trygghet är vi inte fria, för trygghet handlar om något så grundläggande som vår vardag och vår verklighet. Trygghet handlar om att ingen kvinna ska känna sig rädd och behöva hålla hårt i en nyckelknippa när hon går hem sent en kväll att använda som vapen. Det handlar om att ingen förälder ska oroa sig för att ha råd med vinterskor till sina barn.

Inte heller ska idrottsledaren behöva se hur pojken i fotbollslaget byter träningarna mot att sälja droger utanför ungdomsgården.

Trygghet och frihet är sammankopplade och förutsätter varandra. I ett tryggt samhälle är vi fria, och alla kan visa sin kärlek till sin partner dygnets alla timmar utan att behöva vara rädda. Vi känner oss trygga i att skolan ser alla barn och gör sitt yttersta för att alla barn ska klara kunskapsmålen och därmed rustas med skyddsfaktorer. Vi vet att den struliga tonårsungen fångas upp av samhället och att skyddsnätet fungerar när någon har förlorat sitt arbete.

På samma sätt som trygghet och frihet hänger samman menar jag att arbetet för jämlikhet och mot segregation är avgörande för tryggheten. Vi vet vad som händer om man gör nedskärningar på skolan, socialtjänsten och andra verksamheter som jobbar med barn och ungdomar och för ett jämlikt samhälle. Den vägen har prövats. Vi får en stad där gängen kan rekrytera, där många unga använder droger och där nästan en tredjedel av stockholmarna anger att de oftast inte går ut ensamma på kvällarna därför att de är rädda för att utsättas för brott.

Så här kan vi inte ha det. Staden måste ta sitt ansvar. Vi måste fokusera på det verktyg som vår stad har till sitt förfogande. Låt oss samverka för att skapa ett tryggare Stockholm! Låt oss enas om att lägga de resurser som krävs för att alla barn ska få en trygg barndom och uppväxt! Låt oss agera för att Stockholms alla unga ska ha en framtidstro och att deras vuxenliv kan börja med en egen försörjning och ett eget hem! Det är vårt ansvar – vårt ansvar i den här salen. I Stockholm ska alla känna sig fria och ha frihet.

Ordförande! Med det vill jag yrka bifall till det socialdemokratiska förslaget i kommunstyrelsen.

Anförande nr 97

M a r i a n a M o r e i r a D u a r t e (MP): Kära ordförande, kommunfullmäktigeledamöter och eventuella åhörare! I dag ska vi anta Stockholms stads trygghetsprogram som ska gälla fram till 2023.

Men jag ska börja med att konstatera det självklara. Trygghet återfinns i ett samhälle som mår bra, där människor har möjlighet att fullfölja sitt liv, där man inte blir utsatt för diskriminering, där barn får vara barn, där äldre får leva fullvärdiga liv och där skolorna har barn som i slutändan tar sin examen – ett jämställt samhälle, alltså.

Men detta är inte främst vad detta program handlar om. Det handlar om att ge struktur för hur stadens brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete ska planeras, genomföras, kommuniceras och följas upp. Programmet ska också vägleda stadens verksamheter i att bedriva ett målmedvetet brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete. Det handlar om att organisera. Det är ett ansvar som sträcker sig över samtliga nämnder och bolagsstyrelser. Programmet handlar alltså om något som jag uppskattar otroligt mycket – struktur, ordning och reda.

Detta handlar alltså om hur:et, inte om hur vi har hamnat i en samtid där ett program som detta behöver utformas. Som politiker har vi ett ansvar för att säkerställa

byggandet av ett jämlikt och jämställt samhälle, och vi har ett ansvar för att möta upp människors upplevda och faktiska otrygghet. Man behöver kunna hålla två bollar i luften samtidigt. Oro för brott kan leda till en känsla av otrygghet, och otrygghet påverkar allas vår livskvalitet.

I programmet pekar vi ut vilken instans som ska inrikta, samordna, stödja, följa upp och utveckla vad som är chefens ansvar och vad som är medarbetarnas ansvar. Vi säkerställer vikten av kartläggning för vidare analyser, och vi beskriver vikten av uppföljning och samverkan, där civilsamhället naturligtvis har en väldigt viktig roll.

Jag ser fram emot att se vad vi kan lyckas genomföra bättre med detta program. Jag tycker att det ska bli spännande!

Med de orden vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 98

M a d e l e i n e K a h a r a s c h o F r i d h (FI): Jag hörde att du nämnde betydelsen av att jobba förebyggande och att jobba för att säkra barns möjligheter. Jag saknar lite grann referenser i programmet till vad till exempel Barnombudsmannen i Stockholm har att bidra med. Jag saknar också något om på vilket sätt barn och unga har varit delaktiga i att ta fram detta trygghetsprogram. Jag tänker att vi ju kan stå och prata väldigt mycket om vad barn och unga behöver, men det är såklart jätteviktigt att barn och unga själva får beskriva hur deras vardag och verklighet ser ut.

Barnombudsmannen släppte en rapport som jag tänker är väldigt relevant för det här området. Den heter *Utanförskap, våld och kärlek till orten*. Barn beskriver där låga förväntningar som utmanande för deras känsla av trygghet.

Min fråga är: Hur förhåller ni er till de här sakerna i programmet?

Anförande nr 99

M a r i a n a M o r e i r a D u a r t e (MP): Tack så jättemycket för din fråga! Detta är otroligt viktigt. En del av barnens rättigheter är att få vara delaktiga och få uttrycka sin åsikt.

Det vi gör i programmet är att säkerställa mål för alla områden i hela Stockholms stads gigantiska mackapär, om jag får kalla det så. Det är ett första steg, och sedan får man se hur det går i uppföljningen. Men jag håller med dig om att det är jätteviktigt att vi säkerställer att barn också får vara delaktiga, speciellt i våra socioekonomiskt utsatta områden.

Anförande nr 100

Borgarrådet S l o t t n e r (KD): Fru ordförande! Tryggheten är en av de frågor som stockholmarna tycker är allra viktigast. Frågan kring lag och ordning får en allt större betydelse bland svenska väljare. Den statliga nivån har givetvis det största ansvaret för att se till att lag och ordning upprätthålls i ett samhälle. Men kommunerna har ett viktigt uppdrag, inte minst i det socialt förebyggande arbetet, för att bromsa nyrekryteringen till de kriminella gängen.

Kommunen kan dock göra mycket mer än att endast jobba socialt förebyggande. Situationell och reaktiv brottsbekämpning har kommit mer i fokus också på kommunsidan, vilket jag välkomnar.

Brottslighet är, till skillnad mot vad en del säger, inte konstant. Brottslighet kan med rätt åtgärder förhindras och inte bara flytta på sig. Kameror kan både avskräcka från brott och leta reda på brottslingen. Ljudlarm på förskolegårdar kan göra gårdarna till trygga zoner för barnen, och upplysta miljöer kan göra det svårare för brottslingar att utföra det de har tänkt och önskar göra. Poliser som syns i den offentliga miljön och som finns nära medborgarna är brottsförebyggande. Sedan polishuset öppnade i Rinkeby har det fått positiva resultat i stadsdelen, och där poliser inte har möjlighet att finnas i tillräckligt stor utsträckning kan annan uniformerad personal vara en bra åtgärd och en bra insats för att öka tryggheten.

Därför har vi gjort en stor satsning i vår kommun på just kommunalt anlitade ordningsvakter, som inte ska ersätta utan komplettera polisen, och inte minst samverka tillsammans med poliser. Vi har nu totalt nästan 180 ordningsvakter och väktare som är verksamma i staden runt om i Stockholm. De förebygger brott, de jobbar relationsskapande och de ingriper mot pågående brottslighet. Detta arbete tycker jag att vi ska vara väldigt stolta över.

Om några veckor presenteras en utredning som ska ge förslag på hur en ny lagstiftning kan utformas för ordningsvakter. Den sätter vi stora förhoppningar till så att ordningsvakterna kan användas mer flexibelt och så att de kan finnas på platser och vid tidpunkter där behoven är som allra störst.

Vi vet också att förändringar i stadsmiljön kan ge positiva förändringar på tryggheten. Med ökad belysning, bättre siktlinjer, tillförande av aktivitetsytor och uppfräschade stadsmiljöer kan brottsligheten minska och människor våga, och inte minst vilja, vara där. Därför satsar vi på både platssamverkan och trygghetsinvesteringar.

Anförande nr 101

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Fru ordförande! Det är viktigt att staden bedriver ett brottspreventivt arbete som kan ge resultat på sikt. Utöver det ska Stockholms stad vidta åtgärder genom påtryckningar på staten så att den tar sitt ansvar i detta väldigt viktiga arbete. Vi har i vårt uttalande som vi har lämnat i kommunstyrelsen också efterfrågat en större vikt på utvärdering av de åtgärder man redan har vidtagit, och vi hoppas att man tar till sig detta så att vi kan få en klar bild av vad som verkligen ger resultat. Vi måste ju ha kunskaper om vad som kan vända den negativa utveckling som vi ändå ser i vår stad. Men vi tycker att programmet är ett steg i rätt riktning.

Därför yrkar Sverigedemokraterna bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 102

R a s h i d M o h a m m e d (V): Ordförande, kommunfullmäktige! Jag yrkar bifall till Vänsterpartiets reservation.

När nu majoriteten har valt att helt dela upp programmet i säkerhet och trygghet borde programmet därmed ha gått ut på remiss samtidigt för att få överblick över helheten i

hur trygghets- och säkerhetsarbete ska bedrivas. I stället har programmet delats upp, och säkerhetsprogrammet behandlades under 2019 – något vi tycker är beklagligt.

Trygghetsprogrammet pekar ut stadsdelsnämnderna som några av de mest centrala aktörerna för att genomföra programmet. De får även ett stort ansvar för uppföljning och samordning av trygghetsskapande insatser. Förskolan, socialtjänsten samt fritidsverksamhet och aktiviteter för barn och unga beskrivs som högt prioriterade områden. Vi håller med om detta men kan samtidigt konstatera att den borgerliga majoriteten under tre års tid har genomfört kraftiga besparingar inom dessa områden. Stadsdelsnämnderna har redan ett mycket omfattande ansvarsområde och bedriver en stor del av stadens viktigaste kärnverksamheter. De skulle därför behöva en stark finansiering.

Även skolan pekas ut som en av de viktigaste aktörerna i trygghetsarbetet. Den är ett samhällsområde som också har drabbats hårt av nedskärningar.

Trygghetsprogrammet skulle även kunna lyfta fram vilka typer av åtgärder som behövs för att öka tillit och tilltro till staden. Även när det rör ekonomiska ojämlikheter och tillit finns det forskning som kan vara vägledande. Tryggheten är liksom det mesta i samhället en klassfråga.

Slutligen vill jag framhålla att när det kommer till kommunikation är det mycket viktigt att komplettera programmet med skrivningar om hur kommunikationen ska vara tillgänglig för alla oavsett funktionsvariation.

Anförande nr 103

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Ordförande! Tack för frågan om varför man inte har remitterat båda ärendena! Det jag och vi menar är att det är två helt olika program i dag. Kommunerna åläggs ett betydligt större ansvar än tidigare för exempelvis det civila försvaret. Då är det naturligt att den typen av frågor ingår i säkerhetsprogrammet, som jobbar just med det civila försvaret och säkerhetsfrågor. Det här jobbar mycket mer med det preventiva anslaget. Stadsdelarna tillförs 680 miljoner kronor för 2021, så nog ska det kunna rymma trygghetsskapande och preventiva insatser.

Men vi kan enas om att det viktiga är att man mäter att det man gör ger effekt. Det måste man göra, och det pekar det här programmet tydligt på. Vi sätter ett mål, vi följer upp och vi mäter så att vi vet att vi gör rätt insats på rätt plats.

Anförande nr 104

R a s h i d M o h a m m e d (V): Tack för svaret! Men jag tror inte att Stockholms invånare skiljer på trygghet och säkerhet. De är ett och samma. När vi talar om barn, ungdomar, familjer och familjer tänker de på sin säkerhet. Därför tycker vi att det är beklagligt att man har delat på säkerhets- och trygghetsprogrammet.

Anförande nr 105

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Ordförande, fullmäktige och kanske någon åhörare någonstans! Det finns mycket som är bra i det här programmet, särskilt att man

skriver en hel del om det förebyggande arbetet, skolan och socialtjänsten, som såklart är en väldigt viktig del i att skapa trygghet i Stockholm. Det är dock tråkigt att den här vurmen för förebyggande arbete i skola och socialtjänst inte återfinns i er budget. Det hade varit hjälpsamt.

Någonting som inte nämns särskilt mycket är kvinnors otrygghet och rädsla för mäns våld, som ju är en av de största anledningarna till kvinnors otrygghet. Här nämns visserligen Relationsvåldscentrum i något slags bisats. Origo nämns lite slarvigt som en insats för alla som har utsatts för hedersrelaterat våld, vilket det ju inte är eftersom det vänder sig bara till stockholmare upp till 26 år. Jag tänker att det kanske säger lite om intresset för frågan.

Vi har hört finansborgarrådet prata mycket om mål som ska mätas, och jag hittar inte så många mål för hur man ska motverka mäns våld mot kvinnor.

Vi har också det här som jag tidigare frågade om – otryggheten i det offentliga rummet på grund av skjutningar. I Malmö har alltså antalet skjutningar minskat med 37 procent mellan 2017 och 2020 utifrån arbetet med Sluta skjut! I Stockholm har skjutningarna ökat. Då står finansborgarrådet här i kväll och hävdar att hon är nöjd med det arbete som görs. Hon säger att det som görs i Stockholm fungerar bättre här än den metod som väsentligen har minskat skjutningarna i Malmö och som alltså fungerar där. Jag förstår inte hur du kan vara nöjd med det, Anna. Däremot är det bra att vi nu har fått ett besked om att Stockholm inte kommer att införa Sluta skjut! trots att det går jättebra i övriga delar av Sverige och trots att Brå rekommenderar det.

Att vara nöjd med det arbete som görs med skjutningarna i Stockholm när de ökar tycker jag ärligt talat är ett hån mot alla dem som drabbas. I ljuset av det tycker jag faktiskt att det här programmet bara blir en pappersprodukt.

Vi ansluter oss till Socialdemokraternas reservation.

Anförande nr 106

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Ordförande! Det var ju en härlig förminskning av programmet. Det är klart att det här kommer att ge effekt; det är vi övertygade om. Jag säger inte att vi är nöjda med situationen när det gäller det dödliga våldet, men antalet dödliga skjutningar var större 2017. Nu har vi intensifierat arbetet med Kriminalvården och polisen med ett individbaserat arbetssätt just för att minska skjutningarna.

Vad är det som har hänt i Malmö? Bland annat har vi haft Operation Rimfrost – en förstärkning av antalet poliser, inte minst från Stockholm, för att förstärka upp där. Vad händer i Stockholm? Vi har färre poliser än 2015. Våra poliser tillfördes Malmö. Det är en nationell fråga där vi också har efterfrågat fler poliser och sagt att när vår befolkning ökar är det väl rimligt att också andelen poliser ökar. Det har vi inte sett.

Jag tycker att man ska vara försiktig med att dra slutsatser av enskilda program och titta på helheten. Helheten är att vi jobbar kraftigare med polis och kriminalvård än aldrig förr just mot det dödliga våldet. Det kommer att ge effekt på längre sikt.

Anförande nr 107

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Det är skönt att du är nöjd med att det kommer att ge effekt på längre sikt när du då eventuellt inte längre behöver ta ansvar – förhoppningsvis.

Jag tror att du har fel. Jag tycker inte att det är ansvarsfullt att inte se att någonting fungerar i andra delar av landet. Det är klart att Stockholm och Malmö skiljer sig åt; det förstår jag också. Men gängkriminaliteten fungerar ganska lika. De här gängen har dessutom kontakt med varandra, så jag tror att det finns väldigt mycket att lära av andra städer som faktiskt har fått bukt med det här på ett annat sätt än du har, Anna. Jag beklagar att du sätter prestige i det här och vägrar ta i någonting för att det kommer från Feministiskt initiativ. I stället offras våra ungdomar på gator och torg i Stockholm.

§ 18 Delegation för beslut med anledning av lagen (2021:4) om särskilda begränsningar för att förhindra spridning av sjukdomen covid-19 (pandemilagen)

Anförande nr 108

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Ordförande! Jag ska fatta mig väldigt kort. Vi har en ny pandemilag sedan början av året, och regeringen beslutade den 4 mars i år om ett nytt kapitel i den så kallade begränsningsförordningen. Den ger oss i kommunerna rätt att utfärda föreskrifter som förbjuder vistelse i en park, på en badplats eller någon annan särskilt angiven plats för att undvika trängsel.

Ärendet ger alltså kommunstyrelsen rätten att besluta om begränsningar för att förhindra spridningen av covid-19.

Med detta yrkar vi bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

§ 19 AB Svenska Bostäders nyproduktion av bostäder inom fastigheten Plankan 24, Södermalm

Anförande nr 109

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande och fullmäktige! Mitt kanske viktigaste uppdrag som borgarråd handlar om att skapa ordning och reda i ekonomin och i vårt fastighetsbestånd. Under min tid som borgarråd har det genomförts besparingar i olika projekt på över 250 miljoner kronor. Det arbetet fortsätter. Samtidigt har jag, tillsammans med den grönbå majoriteten, ansvaret för att Stockholm fortsätter att växa och att vi når målet om 140 000 nya bostäder mellan 2010 och 2030.

Det är med ganska bittra känslor som jag kommer med det nya beslutet om Svenska Bostäders nyproduktion för kvarteret Plankan. Bostäderna vid Plankan innebär ett värdefullt tillskott av bostäder för att Stockholm ska kunna fortsätta att växa och för att vi ska klara vår bostadsförsörjning. Vi har också en väldigt stor utmaning med att få fram nya bostäder, nya hyresrätter, i innerstaden.

Samtidigt är det bara att konstatera att detta projekt har kantats av både fördyringar och förseningar och inte håller måttet för hur jag vill att vi ska arbeta. Jag förstår om många med mig lite bittert kommer att trycka på ja-knappen i kväll. Byggandet av nya bostäder är viktigt, men det måste ske utifrån beräknade byggkostnader; vi ska inte ha sådana här överraskningar. Politiken måste kunna lita på underlagen som kommer från bolagen när vi fattar beslut.

Kostnadsökningen i projektet beror främst på dyrare grundläggning. Skicket på fastigheten var sämre än förutsatt. Det fanns behov av förstärkning av bjälklag och stomme. Man behövde göra oväntade miljöaneringar. Det fanns mer asbest att ta bort än den framtagna miljöinventeringen visade från början. Och på gården har man hittat miljöfarligt avfall. Det finns alltså många utmaningar.

Därtill har en omfattande överklagandeprocess pågått i många olika former. Det har till och med varit uppe i Högsta domstolen. Startbesked i olika omgångar har såväl försenats som gjort beslutsprocessen ostrukturerad, historiskt sett. Detta är bedrövligt. Man kan fråga sig om varje överklagan varit rimlig, och man kan fråga sig om bolaget borde ha stått på sig vid varje givet steg, när man kollar bakåt i projektet.

Men för att tala klarspråk om nuläget: Riskanalyser i tidigare beslutsunderlag från Svenska Bostäder har inte varit tillräckligt genomarbetade, och därför har jag säkerställt att det pågår ett arbete med att öka tillförlitligheten hos bolagets kostnadsberäkningar och i projektets styrning. Mer specifikt kopplat till bolagsstyrelsens egna diskussioner återremitterade vi faktiskt detta ärende en gång just för att få till bättre beräkningar utifrån historiken i projektet. En olämplig metafor skulle väl vara att vi lät bolaget gå på plankan i sina beräkningar. Så kom de med nya, och det gjorde att vi kände en större tillförsikt när det gäller beräkningarna. Dessutom kommer hela projektet att genomgå en extern revision för att vi inte ska hamna i den här situationen igen i andra projekt.

Men en bred majoritet vill ändå gå vidare här. Vi tycker att projektet borde ha skötts på ett annat sätt från början, men det är ekonomiskt oansvarigt att nu dra i

handbromsen. Det hade inneburit att vi säger nej till 92 lägenheter. Vi riskerar stora skadestånd på hundratals miljoner kronor till upphandlad entreprenör och negativt resultat till följd av nedlagda kostnader för bostadsbolaget.

Vi som tog beslutet att gå vidare med detta projekt har också varit måna om att det ska gå så snabbt och smärtfritt som möjligt för hyresgästerna framåt. Till exempel har alla nu tillgång till malmgården, där bolaget erbjuder kaffe och en lugn stund utan buller. Vi erbjuder i samband med detta beslut kompensation för boende genom att öppna evakueringsboenden för vissa boende med särskilda behov. Vi dubblar hyresnedsättningen för de boende.

Vägen framåt är alltså att dra lärdomar av detta projekt. Vi ska inte göra om samma misstag i framtiden. Vi måste fortsätta att stötta de boende, men samtidigt måste vi ta ansvar för fler bostäder. Det är det ansvarsfulla att göra i detta läge. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 110

S a r a S t e n u d d (V): Ordförande, ledamöter och åhörare! Stockholm är i akut behov av hyresrätter, framför allt sådana som en timvikarie, handelsanställd eller ensamstående förskollärare har råd att betala för. Våra allmännyttiga bostadsbolag är ett av våra viktigaste verktyg för att kunna tillföra fler hyresrätter med överkomliga hyror, men då måste bolagens investerade medel användas på ett klokt och ansvarsfullt sätt. Vi menar därför att det finns betydligt mer angelägna projekt där bolaget bör investera sin tid och sina resurser än gårdshuset i kvarteret Plankan, särskilt mot bakgrund av den kraftiga fördyringen i projektet.

Fördyringen är förklarlig med hänvisning till de oväntade problemen, som Dennis också tog upp, och svårigheter som uppstått under projektets gång. Det finns mer asbest än vad som framgick i miljöinventeringen. Garaget är sönderrostat, och grundläggningen för gårdshuset förväntas bli betydligt dyrare på grund av ändrad metod för att inte riskera påverkan på underliggande tunnelbanesystem. Likväl riskerar fördyringen i kvarteret Plankan att göra projektet till ett av bolagets mest kostsamma någonsin. Dessutom föreligger det stora risker för ytterligare fördyringar och förseningar i projektet.

Till saken hör också att hyresnivåerna i de tillkommande lägenheterna väntas landa på nivåer långt över vad en vanlig stockholmare har råd att betala varje månad, samtidigt som kvadratmeterpriset för bolaget blir väldigt högt. Om Svenska Bostäder hade investerat samma summa i ett Stockholmshus hade många fler hyresrätter kunnat tillskapas. Dessa hade även haft avsevärt lägre hyror än lägenheterna i gårdshuset, som sannolikt kommer att bli bland de högsta i bolagets bestånd.

Vänsterpartiet föreslår därför fullmäktige att besluta att avbryta uppförandet av gårdshuset i kvarteret Plankan. Detta kommer visserligen att innebära en negativ påverkan på årets resultat i bolaget till följd av nedlagda kostnader och skadestånd till upphandlade entreprenörer. Det kommer dock att frigöra pengar, ett par hundra miljoner, till mer angelägna investeringar. Eftersom påbyggnaden med två våningar redan är påbörjad bör den färdigställas, men hyresgäster som utsätts för påtagliga störningar till följd av detta ska erbjudas evakueringslägenhet. Problemen kopplade

till gårdens grundläggning måste givetvis åtgärdas innan gården återställs. Därför yrkar jag bifall till Vänsterpartiets reservation.

Anförande nr 111

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Jag vill bara säga att det är lite snöpligt att Vänsterpartiet nu kommer med ekonomiska skäl att vilja stoppa detta, när ni tidigare ju har varit emot byggnationen med motiveringen att det är en viktig årsring kring kvarteret Plankan som man velat respektera. Jag tycker att det är oseriöst att man inte tittar på beslutet som vi nu har framför oss.

Där har vi ganska tydliga vägval. Ett vägval är, om vi går på ert förslag, över 100 miljoner i sjön. Vi pratar om en utdragen och kostsam process gällande skadestånd till upphandlad entreprenör och ett väldigt negativt ekonomiskt resultat till följd av nedlagda kostnader. Det är därför bolaget självt inte föreslår att vi ska avbryta i det här läget.

Dessutom pratar ni väl inom ert parti om att vi ska få fram nya hyresrätter, framför allt i innerstaden? Här är det 92 lägenheter i centrala Stockholm som, utifrån ert förslag till beslut, skulle försvinna. Hur motiverar ni detta?

Anförande nr 112

S a r a S t e n u d d (V): Projektet kommer att kräva investeringsmedel på nästan 1 miljard kronor från bolaget – en enormt hög kostnad för ganska få lägenheter, faktiskt. Hade man i stället byggt Stockholmshus för den miljarden hade man fått ut ungefär dubbelt så många bostäder som man får genom projektet Plankan.

Vi måste också säga att det är väldigt allvarligt före Stockholm att vi hamnat i den här situationen. Därför anser vi att det borde vara helt okej att lägga ned det här fiaskoprojektet och investera pengarna i Stockholmshus eller på andra ställen, där vi hade kunnat tillföra många fler än dessa 96 lägenheter, som kommer att få väldigt hög hyra.

Anförande nr 113

L e n n a r t T o n e l l (MP): Fru ordförande! Det är väl bäst att jag börjar med att säga att jag naturligtvis yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut. Jag tänkte samtidigt säga att detta rör sig om ett projekt på 916 miljoner. Det är ett väldigt intressant planeringsprojekt; jag har använt det i min undervisning på universitetet för att belysa vad vi har lärt oss av detta.

För det första måste vi göra ordentliga riskanalyser. Det finns faktiskt ganska dålig kompetens i form av personer som kan göra detta. Det krävs en flerårig högskoleutbildning för att bli riskanalytiker. Jag vet inte om det finns sådana på stadsledningskontoret och Svenska Bostäder, men jag hoppas det.

Det här ärendet handlar också om värde och värderingar. I denna sal tog man på luciadagen 2010 beslut om detaljplanen. Alla vet att det överklagades till länsstyrelsen, som avfärdade alla klagomål i överklagandet. Det var klagomål om att parkmark förstörs, att en fin byggnad förstörs, som bland annat Stadsmuseet sa, och att det blir

överexploatering, skuggiga lekytor, buller och luftförsämringar. Barnperspektivet nämndes också. Allt detta klagade man på. Det intressanta var då att länsstyrelsen sa att man struntade i de klagomålen.

Sedan gick det vidare till mark- och miljödomstolen, och där hände det något väldigt intressant. De gick med på alla klagomålen och sa att de inte kunde anta detaljplanen. Då skickades ett nytt överklagande från staden till Mark- och miljööverdomstolen, och de ändrade på alltihop igen och slog fast att detaljplanen visst skulle antas. Det gjorde de därför att de betraktade det som att vi politiker i denna sal har beslutat detta luciadagen 2010, och det är vi som har makten när det gäller detta. Det var alltså på det sättet som Mark- och miljööverdomstolen bestämde. Detta tycker jag är oerhört intressant: att två domstolar har helt olika uppfattning. Och så vann Mark- och miljööverdomstolen.

Det är alltså faktiskt viktigt vad vi bestämmer här. Det går igenom hela vägen. Då kan man också föra diskussionen om detta med medborgarinflytande, som vi har sagt i budget och sådant att vi vill ha.

§ 20 Detaljplan för etapp 1 i Slakthusområdet – Kylfacket 1 m.fl. i stadsdelen Johanneshov (905 bostäder, en grundskola, en idrottshall, tre förskolor och två parker), DP 2017-02397-54

Anförande nr 114

K r i s t i n a L u t z (M): Ordförande, ledamöter och, förhoppningsvis, någon åhörare någonstans! Vi ska äntligen fatta beslut om Kylfacket. Översiktsplanen beskriver ett snabbt växande Stockholm med fokus på en jämn fördelning av stadskvaliteter över hela staden. Detaljplanen för etapp 1 utgör en viktig del av Vision Söderstaden 2030, där ambitionen är att skapa en tätare och mer mångfunktionell stadsmiljö som länkas samman med omkringliggande stadsdelar. Söderstaden ska fungera som en Stockholms evenemangs- och nöjesknutpunkt, där ett brett utbud av arrangemang inom olika sektorer bidrar till att stärka attraktionskraften för hela Stockholmsregionen.

Planen möjliggör en levande stadsdel, där äldre bebyggelse med höga kulturvärden ligger sida vid sida med nya byggnader. Förslaget utgör den första etappen av Slakthusområdets utveckling och möjliggör 905 bostäder, varav hälften avses upplåtas som hyresrätter, liksom uppförande av en skola, F-9, samt en fullstor idrottshall. Slakthusområdet kommer att genomgå en omvandling från industriområde till blandstad. På samma sätt som den bevarade bebyggelsen speglar olika epoker och arkitektoniska uttryck präglas den nya byggnationen av variation i skala och utformning.

Planförslaget är ett viktigt bidrag till Stockholms bostadsmål och innebär att en funktionsblandad stadsdel med hög kvalitet i det offentliga rummet möjliggörs. Bostäderna är också viktiga för att uppnå stadens åtaganden i Stockholmsförhandlingen. Som boende i närheten går jag ofta förbi detta område och ser verkligen fram emot att detta snart kommer att bli verklighet och att vi får ett levande nav och intressanta bostäder i Slakthusområdet.

Anförande nr 115

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (MP): Fru ordförande, åhörare och fullmäktige! Om det förra ärendet var ett minst sagt besvärligt ärende är det här ett riktigt bra ärende. Vi ska bygga cirka 900 bostäder, en F-9-skola, tre förskolor, två parker och pocketdito, alltså fickparker. Det handlar om tio hektar mark, där en blandning av gammalt och nytt kan bli något riktigt bra. Vi arbetar med gestaltningsprogram, som kommer att hålla i kvaliteten på genomförandet, och vi arbetar med grönytefaktor.

Med detta vill jag yrka på bifall till kommunstyrelsen.

Anförande nr 116

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Eftersom vi har pratat parkering tidigare måste jag lägga till att Stockholm Parkering har fattat beslut om att bygga ett stort garage här, under den skola som ska bli, Slakthusskolan. Det är massor av parkeringsplatser, massor av cykelparkeringsplatser och en hel del mobilitetslösningar; det kallas för

mobilitetshus. Jag vill bara trycka på det: Här kommer det att hända saker – det är jättespännande! Bifall!

§ 21 Detaljplan för Bäcktimjan 1 m.fl. i stadsdelen Hässelby Villastad, Dp 2017-13215-54 (78 bostäder)

Anförande nr 117

K r i s t i n a L u t z (M): Ordförande, ledamöter och åhörare! Detta är ännu ett förslag där de flesta av oss är sams; det handlar om Bäcktimjan. I korsningen mellan Bäcktimjegränd och Rådisvägen i Hässelby Villastad föreslås 78 nya bostäder i varierande storlekar, som avses upplåtas främst som bostadsrätter. Planförslaget är ett bidrag till att uppfylla Stockholms bostadsmål och tillföra nya, blandade boendemiljöer i ett område som domineras av låga småhus.

Projektet medför, liksom det förra, ett tillskott till stadens mål om 140 000 nya bostäder. Vi ser det som mycket positivt att gestaltningen är anpassad till områdets karaktär och att den harmoniserar med befintlig bebyggelse. Lägenheterna som planeras är av varierande storlek, och möjlighet till rekreation finns i närområdet. De flesta lägenheter planeras ha balkonger, vilket också kommer att bidra till att det blir fler ögon på gatan och upplevd trygghet i området.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!